

مسلمانان شیعه در سوئد - یک بررسی اجمالی

نویسندگان: یوران لارسون و داوید تورفیل

امروزه، توضیح، مستند کردن و تحلیل چگونگی موضع دیدگاهی پیروان اقلیت‌های مذهبی نسبت به مذهب خود و همچنین نحوه پیروی آنها از دستورات مذهبی‌شان در سوئد، از اهمیت خاصی برای بدست آوردن حتی الامکان، تصویر کامل و درستی از چگونگی برداشت و فهم دین‌های مختلف در سوئد برخوردار است.

پرسش مطرح شده این است که این برداشت‌ها نسبت به روابط محلی چگونه است و چگونه گروه‌های اقلیت‌های مذهبی از بحث‌های بین‌المللی و توسعه‌ها تأثیر می‌پذیرند؟

با توجه به این زمینه هدف ما در این نوشتار این است که یک معرفی مختصر و اجمالی از چگونگی تشکیل گروه‌های مختلف شیعی و پایه‌ریزیشان در سوئد داشته باشیم.

تحقیقی که پیش رو دارید بر دو مبنا نهاده شده: یکی از موارد، جمع‌آوری اطلاعات موجود در مورد مسلمانان شیعه در سوئد و دیگری بر پایه تعداد محدودی مصاحبه و بازدید از موسسه‌های مسلمانان شیعی موجود در شهرهای استکهلم، گتمبرگ و ترولهتتان می‌باشد.

در همین جا لازم است از کارمندان انجمن دولتی کمک‌دهنده به موسسه‌های مذهبی (SST) و اداره امور دولتی (Kammarkollegiet) و پلیس بخاطر در اختیار گذاشتن اطلاعاتی که برای این تحقیق بسیار با اهمیت بوده تشکر کنیم. و به ویژه حائز اهمیت است که از همه نمایندگان مسلمانان شیعه، که با در اختیار گذاشتن وقت و دانش خود و نشان دادن علاقه خود نسبت به مطالب ما در مورد اسلام شیعه ما را یاری رساندند سپاسگزار باشیم.

با سپاس فراوان از همگی شما!

یوران لارسون و داوید تورفیل

گتمبرگ و اپسالا - تابستان ۲۰۱۳

به طور کلی، تحقیقات در زمینه اسلام و مسلمانان در اروپا بیشتر متمرکز به گروه ها و فرقه های مسلمانان سنی بوده است. مسلمانان شیعه هرگز یک گروه حاشیه ای و ناچیز در تاریخ اسلام نبوده اند. تقریباً چهل درصد مسلمانان خاورمیانه و ده درصد مسلمانان کل جهان به فرقه های مختلف شیعه متعلق می باشند. اسلام شیعه، همچنین یک جریان مهم ایدئولوژی و علم خدانشناسی را از زمان های اولیه تاریخ اسلام تشکیل می دهد.

با وجود این، قسمت اعظم تحقیقات اسلام پژوهی غرب بر روی اسلام سنی می باشد و درمورد شیعیانی که در اروپا زندگی می کنند، تحقیقات بسیار محدود و سطحی وجود دارد. بغیر از اینکه اسلام سنی دارای بیشترین تعداد پیرو در میان مذاهب دیگر اسلام می باشد، به طور جزئی می توان این مقدار کم تحقیقات را با این حقیقت توضیح داد که اغلب گروه های شیعه در جهان از زمان های قدیم در مقابل مسائل سیاسی و اجتماعی مربوط به جامعه های خود بسیار روند حاشیه ای داشتند.

با این حال سال های اخیر، تغییرات اساسی در تعادل قدرت به همراه داشته است. در لبنان و عراق مسلمانان شیعه از انزوای سیاسی به سمت قدرت طلبی دولتی پیش رفتند و در عربستان سعودی و بحرین جریانی که به نام بهار عرب نامیده شده است، باعث شده شیعیان در این کشورها توانسته باشند صدای خود را در برابر قدرت درباری سنی ها شنواتر کنند.

یکی دیگر از پیامدهای این بیداری افزایش علاقه برای این مذهب اسلام در تحقیقات غرب است. همزمان بسیار واضح است که اهمیت تفاوت ها و اختلاف های اعتقادی میان مسلمانان سنی و شیعی در سیاست منطقه ای در خاورمیانه افزایش یافته است. این اختلاف ها و تنش ها تا چه حدی روی سوئد تأثیر می گذارد نیز تا کنون روشن نیست.

بسیار قابل توجه است که به تحقیق درباره مسلمانان شیعی در میان تحقیقات اسلام در اروپا، اهمال روا داشته شده است. بنابر قول عده ای از جمله Matthijs van den Bos، محقق هلندی که بسیار تأکید می کند که مسلمانان حاضر در جهان غرب دارای تاریخ بسیار دراز مدتی هستند. او در اظهارات خود از جمله به مسجد امام علی (ع) در هامبورگ اشاره می کند که متعلق به مرکز اسلامی هامبورگ Islamischs Zentrum Hemburg می باشد و توسط بازرگانان ایرانی در دهه ۱۹۶۰ میلادی پایه ریزی و ساخته شد.

کار برای ساخت یک مسجد سال ۱۹۵۳ میلادی آغاز شد و ساختمان در سال ۱۹۶۳ افتتاح شد و بعد از آن به این ساختمان قسمت های ملحق از جمله کتابخانه اضافه شد.^۱ همچنین علماء شیعی مثل آیت الله محمد باقر صدر (۱۹۸۰-۱۹۵۳) و آیت الله لطف الله گلپایگانی (متولد ۱۹۱۸) از جمله علماء مهمی بودند که در پایه ریزی اولین سازمان های مسلمانان در غرب اروپا نقش داشتند. آنان در ایجاد و تاسیس مرکز جوانان مسلمانان غرب در انگلستان و ایرلند با نام The Muslim Arab Fourth Organization و همچنین اتحادیه جهان اسلام The world Islamic league همراه بودند. این موسسه ها به ترتیب در سالهای ۱۹۶۷ و ۱۹۷۰ میلادی برقرار شدند . همچنین نشانه هایی وجود دارد

که طلابی از رشته های علم خدانشناسی شیعی در خاورمیانه (با نام حوزه^۲) فعالیت هایی برای تبلیغات در اروپا در دهه ۱۹۷۰ داشته اند. در مورد حضور شیعیان در اروپا؛ انگلستان نقطه عطف می باشد. (van den Bos 2011:561)

##PAGE=3##

همچنین در اغلب اوقات زمانی که لازم است در مورد مسائل مربوط به اسلام نظری در رسانه ها مطرح شود، این مسلمانان سنی هستند که حق تقدم دارند. این حقیقت گاهی منجر به این شده است که تحلیل های شیعیان در رسانه ها به عنوان تحلیل هایی از گروهی با علایق محدود و حاشیه ای از این دین توصیف شود. این خود یک مشکل اساسی است که رسانه ها با وجود داشتن ادعای بی طرفی همیشه از اسلام سنی در شرح های خود استفاده می کنند. حتی مقامات اداری سوئد گاهی به این تقسیمات (و تبعیض ها) دامن زده اند. و در بعضی حالات به نظر می رسد که مقامات اداری کم و بیش آگاهانه از طبقه بندی ها و داوری های مذاهب دیگر اسلام بر یک مذهب، پیروی می کنند. از جمله گروه اقلیت احمدیه می باشد که به طور کلی به حساب آورده نمی شود. در بعضی موارد به نظر می رسد دولت سوئد با در نظر داشتن هدفی برای خود در مسائل مختلف از طرف برخی مقام های اداری می خواهد خود تعریفی از اسلام "حقیقی" ارائه دهد. (برای عمیق تر پرداختن به این موضوع به Cate 2012 مراجعه کنید.) تعیین کردن اینکه کدام اسلام، حقیقی و کدامیک دروغی است به طور قطع وظیفه یک دین شناس و یا دفتر سرویس خدمات گزارشگری و یا مقامات دولتی نمی باشد که این یک مساله^۳ ایدئولوژی برای مسلمانان است. وظیفه مقامات دولت سکولار نیست که بر شهروندان دیکته کند مسائل مذهبی آنها باید از چه محتوایی برخوردار باشد.

۱ برای اطلاعات بیشتر در مورد این مسجد به سایت مربوطه مراجعه کنید.

<http://en.izhamburg.com/Veber-des-Islamische-Zentrum-Hamburg/Baugeschichte-des-Islamischen-Zentrum-Hamburg>

از این سایت در تاریخ ۲۹-۰۵-۲۰۱۳ بازدید شده.

۲ نامهای فارسی و عربی میتوانند بصورت های متفاوتی با توجه به تلفظ آنها نوشته شوند. در این نوشتار سعی شده تا از یک سیستم ساده به هدف تسهیل در تلفظ برای یک شخص سوئدی زبان استفاده شود.

مقامات دولتی تمایل دارند تا بدانند چه گروه‌های مختلفی در سوئد نمایندگی دارند و تا چه حدی با محیط اطراف و مقامات دولتی همکاری می‌کنند.

نوشتار حاضر قصد دارد تا بصورت اجمالی تعدادی از مهمترین موسسه‌های شیعه در سوئد را توصیف و بررسی کند.

مطلب جمع‌آوری شده حاصل بازدیدها و مصاحبه‌هایی است که با تعداد کمی از نمایندگان حسینیه‌ها و انجمن‌های شیعی موجود در سوئد انجام شده است. به غیر از این یک بررسی دقیق از سایتها و نشریات شیعیان در سوئد به عمل آوردیم. و در نهایت یک سری اطلاعات اساسی درمورد تمام موسسه‌ها، حسینیه‌ها و انجمنهای شیعی موجود در سوئد را از انبار داده‌ها از سیستم کامپیوتری SST بیرون کشیدیم.

این نوشتار با یک معرفی ساده از شیعه آغاز می‌شود. پس از آن شیعه سوئدی با توجه به ملیت، زبان، فرقه، سازمان، و حیطة عمل و بحثهای ایدئولوژی معرفی می‌شود. این نوشتار با تعمق در چند تحلیل از نحوه فرایند تغییر در داخل گروههای شیعی در سوئد پایان می‌پذیرد.

در دو الحاق، تمام حسینیه‌های مسلمانان شیعه که در شبکه SST وجود دارند معرفی می‌شوند. (صفحات ۵۲-۵۷) و همچنین تعدادی از صفحات اینترنتی مربوط به مسلمانان شیعه سوئد در الحاق دوم معرفی می‌شوند. (صفحات ۶۶-۶۷) در یک الحاق دیگر که در صفحات ۵۸-۶۵ آماده است، نتیجه بررسی یک همه پرسی که به واسطه ماموریتی که SST به موسسه‌های شیعی در سوئد محول کرده بود، معرفی می‌شود. پخش و جمع‌آوری این پرسشنامه‌ها توسط حیدر ابراهیم انجام شده است و اطلاعات به صورت خام تحویل داده شده است، تا بتوانیم یک تصویر از چگونگی برداشت موسسه‌های شیعی از وضعیت فعلی خود در سوئد را بدست آوریم.

##PAGE=4##

اسلام شیعه چیست؟

شیعه مذهبی از مذاهب اسلامی و دربرگیرنده تقریباً ۱۵ درصد از مسلمانان جهان است. شیعه مذهب دولت ایران است. اکثریت مذهبی، در ایران، عراق، افغانستان و بحرین شیعه هستند. بغیر از این کشورها در کشورهای هند، پاکستان، عربستان سعودی و لبنان دسته‌های بزرگی از اقلیت شیعی وجود دارند. در خاورمیانه شیعیان ۴۰ درصد از جمعیت مسلمانان را تشکیل می‌دهند. درست مثل اسلام سنی که یکی از بزرگترین مذاهب اسلام است اسلام شیعی یکدست نمی‌باشد. بالعکس در چهارچوبی که شیعه نامیده می‌شود یک دسته گروههایی با تفسیرهای متفاوت از احادیث و اصطلاحات وجود دارند. در سوئد اغلب با این تصور از شیعه که آنها گروهی با گرایش سیاسی بیشتر و افراطی مزاج نسبت به سنی‌ها هستند برخورد می‌شود. این تصویر اصلاً حقیقت ندارد. تفسیرها و تحلیل‌های سیاسی در هر دو گروه اسلامی یعنی شیعه و سنی به همان نسبت وجود دارد که در گروههای لیبرال و سکولار وجود دارد.

اختلاف تعیین کننده بین شیعه و سنی به اختلاف دید این دو گروه به ادامه اسلام پس از مرگ محمد پیامبر اسلام (ص) در سال ۶۳۲ بر حسب تقویم ما (میلادی) می باشد. در حالی که سنی ها متقاعد هستند که محمد پس از مرگ خود جز قرآن چیز دیگری به جای نگذاشت و پس از او دیگر به عهده مسلمانان است که چگونه نوری که از سنت محمد دارند را تفسیر و اجرا کنند. شیعه ها بر این باورند که محمد (ص) قبل از مرگ خود جانشینی اختیار کرد و او بخاطر همین پس از خود بغیر از قرآن و سنت خود یک رهبر بجا گذاشت که پس از مرگش اولین باشد که پیشرفت اسلام را رهبری کند. این شخص که محمد طبق نظر شیعیان به عنوان رهبر انتخاب کرد (که به عربی امام تلقی می شود) از اقوام او و نزدیکترین هم پیمانش علی ابن ابی طالب (وفات ۶۶۱) بود. کلمه شیعه درواقع کوتاه شده شیعه علی در زبان عربی است که به معنی پیروان علی می باشد. اسلام شیعه بنابراین آن فرم از اسلام تعریف شده که هر گاه تردید در مسائل بوجود آید آن تفسیر از قرآن و اسلام را برمیگزیند که از امام علی و بقیه جانشینانش بجای مانده است. با مرور تاریخ آن علم سنتی که امامان شیعه درمورد آن موعظه کرده اند از نشان ویژه ای برخوردار شده اند که این فرم از اسلام را رنگ آمیزی کرده است.

میان سنی و شیعه اختلافات حاشیه ای در این مورد نیز وجود دارد که چگونه مسلمان زندگی مذهبی خود را بگذرانند.

به طور مثال مسلمانان شیعه معمولاً عادت دارند که نماز پنجگانه هر روز خود را اجماع کنند به طوریکه در سه نوبت خوانده شود. و همچنین از یک قطعه خاک به نام مهر استفاده می کنند که هنگامی که نماز می خوانند پیشانی را بر آن می گذارند و همچنین تفاوت هایی هم در بعضی مسائل مربوط به قانون مدنی و آئین های شریعت وجود دارد.^۳

##PAGE=5##

طبق تاریخ نگاری شیعی برنامه خدا و محمد این بود که علی و خاندانش رهبری مسلمانان را بعد از پیامبر به عهده بگیرند. علی در یک مدت کوتاهی به صورت رسمی رهبر تمام مسلمانان بود^۴ اما درواقع تاریخ صدر شیعی نشان می دهد که آنها از در اختیار داشتن حکومت چنانکه حق آنها بود در ابتدا محروم شدند.

این حس انزوا آیین شیعه را تحت تاثیر خود قرار داد. از این رو شیعیان از یک حس قوی بر ضرورت ایستادگی در مقابل ظلم سیاسی برخوردار هستند و همچنین احساس می کنند که به طور نا عادلانه ای با آنها برخورد شده در

۳ برای دیدن مدل های متفاوتی از فرم هایی که یک مهر میتواند داشته باشد به طور مثل به این آدرس سایتی مراجعه کنید:

<http://shahrefarang.com/en/shiite-mohr-turbah/>

۲۹-۰۵-۲۰۱۳ بازدید شده است.

۴ علی بن ابیطالب به عنوان چهارمین خلیفه پس از مرگ محمد پیامبر در سال ۶۳۲ پذیرفته شد. علی به عنوان خلیفه از سال ۶۵۶ تا سال ۶۶۱ که به قتل رسید حکومت کرد.

حالی که خدا و حقیقت در طرف آنها قرار گرفته اند. به ویژه داستان امام حسین (وفات ۶۸۰) از اهمیت خاصی برخوردار است. او پسر علی بود و سومین امام به شمار می‌رفت. در خلال یک تلاش برای قیام، او و پیروانش به دست ارتش ابرقدرت سنی کشته می‌شوند. این قضیه در کربلا در سرزمین عراق در سال ۶۸۰ و در روز دهم که به عربی عاشورا و در ماهی که محرم (نام ماه عربی) نام دارد، اتفاق افتاد. هر سال مراسم یادبود در این تاریخ خط حرکت ویژه‌ای در زندگی پرهیزکاری شیعه بر جای می‌گذارد. (برای مطالعه از جزئیات حادثه تاریخی کربلا به Hylén 2007 مراجعه شود.)

اسلام شیعه در طول تاریخ به شاخه‌های مختلفی تقسیم شده است. بزرگترین شاخه، امروزه ۱۲ امامی (به عربی اثنی عشری) نامیده می‌شود. این گروه همچنین به نام امامیه یا شیعه ۱۲ امامی خوانده می‌شود. همان طور که از نام آن‌ها پیداست این گروه به طور کلی بر ۱۲ امام بعد از رحلت پیامبر در سال ۶۳۲ اعتقاد دارند. دوازدهمین آنها امام مهدی (تولد ۸۶۸) است که به نظر آنها هنوز در قید حیات است. ولی بنا بر نظر آنان از سال ۹۰۰ در خفا زندگی می‌کند (به عربی غیبه) برای این که همراه با عیسی مسیح در آخرالزمان مراجعت کند. ۱۲ امام شیعه به شرح زیر می‌باشند:

(به نقل از Rippin 2012:12)

- ۱ - علی بن ابی طالب وفات ۶۶۱
- ۲ - حسن (پسر علی)، وفات ۶۶۹
- ۳ - حسین (دومین پسر علی)، وفات ۶۸۰
- ۴ - زین العابدین (پسر حسین)، وفات ۷۱۲ یا ۷۱۳
- ۵ - محمد الباقر (پسر زین العابدین)، وفات ۷۳۵
- ۶ - جعفر الصادق (پسر محمد)، وفات ۷۶۵
- ۷ - موسی کاظم (پسر جعفر)، وفات ۷۹۹
- ۸ - علی الرضا (پسر موسی)، وفات ۸۱۸
- ۹ - محمد تقی الجواد (پسر علی)، وفات ۸۱۸
- ۱۰ - علی الهادی (پسر محمد)، وفات ۸۶۸
- ۱۱ - حسن العسکری (پسر علی)، وفات ۸۷۴ یا ۸۷۳
- ۱۲ - محمد مهدی (پسر حسن)، تولد ۸۶۸

##PAGE=6##

شاخه بعدی از نظر بزرگی در مذهب شیعه گروهی به نام اسماعیلیه می‌باشند. این گروه از آنجا سرچشمه می‌گیرند که آنها بر این اعتقادند که اسماعیل پسر جعفر هفتمین امام است. این فرقه به این مسئله متمایز که آنها اعتقاد راسخی بر این دارند که مسائل پیچیده مذهبی از زاویه‌هایی برخوردار است. به عبارت دیگر عقیده بر این است که یک حقیقت عمیق و پر رمز و عرفانی پشت اصطلاحات و سمبل‌های مختلف دین وجود دارد. (به نقل از

Petterson 1995:341) از نظر تاریخی می‌توان اسماعیلیه را به دو شاخه بزرگ تقسیم بندی کرد. یک دسته شاخه غربی که در عراق، بحرین و در نقاط غربی ایران مستقراند. و گروهی دیگر که شاخه شرقی هستند و در شرق عربستان و در بحرین مستقراند. تفاوت بین این دو شاخه به طور عمده به اعتقاد اینها به پذیرش ادعای عبیدالله المهدی بر مبنای امام جدید بودن در سوریه در سال ۸۹۹ می‌باشد.

آنهایی که این ادعا را پذیرفته‌اند منشأ گروه رو به گسترش خاندان فاطمیه را که اکثرا در شمال آفریقا و مصر از سال ۹۰۹ تا آخر سال ۱۱۷۱ زمانی که به دست صلاح الدین فتح شد متمرکز بودند. (طبق پژوهش Petterson 1995) پس از آن مذهب اسماعیلیه به شاخه‌های متفاوتی که امروزه اکثرا در جنوب آسیا متمرکز هستند تقسیم شدند.

در سوئد دو نمایندگی برای دو شاخه از اسماعیلیه‌ها وجود دارد. و اینها اسماعیلیه بوهری [بهره‌ها] و اسماعیلیه نزاری هستند. نام بوهری از کلمه هندی تجارت آماده است. این گروه توسط داعی مطلق رهبری می‌شود. (ترجمه کلمه به کلمه مبلغ مطلق) که به نظر می‌رسد که از طرف امام غایب نمایندگی و عمل می‌کند.

داعی فعلی سیدنا محمد بوره‌نودین صاحب (متولد ۱۹۱۵) نام دارد. و او گروه را از سال ۱۹۶۵ تا کنون رهبری کرده است. او در حال حاضر در بمبئی در هند است. اما امورات اداری او در اصل در عین بوده است. از نظر تاریخی این گروه اسماعیلیه به آن خلیفه‌های فاطمیه که در بالا بحث شد ارتباط دارند. (عبدالاحسین ۱۹۹۵)

اسماعیلیه نزاری یا نام دیگر آنها آقاخانیه یکی دیگر از مهمترین شاخه‌های بین‌المللی شیعه اسماعیلیه هستند. رهبر این گروه عنوان آقا خان را به خود دارد. این گروه از طریق جزئیات قوی و پیچیده خود، سازمانهای از بالا هدایت شده خود و باز بودنشان در مقابل مدرنیته غرب، خود را متمایز کرده‌اند. اقلیت اسماعیلیه نزاری در هند و پاکستان هستند و همینطور به طور پراکنده در سلطنت مستعمره انگلیس وجود دارند. (Nanji 1995)

اکثریت مسلمانان شیعه در سوئد متعلق به شیعیان ۱۲ امامی می‌باشند. ۳ انجمن بوهری در ماریه ستاد، یون شپینگ و گتمبرگ وجود دارند. نامبرده آخر بسیار کوچک است. قبلا اسماعیلیه نزاری هم در این کشور وجود داشته اما این که چقدر این گروه امروزه در این کشور فعال است جای تردید وجود دارد. طبق اطلاعات می‌بایست یک انجمن اسماعیلیه در گتمبرگ و یک گروه کوچکتر در وکس شو وجود داشته باشند. اما هیچ گروه اسماعیلیه نزاری امروزه در سوئد وجود ندارد که از دولت کمک نقدی دریافت می‌کند. آن فعالیتی هم که قبلا وجود داشته در اتصال نزدیک با سازمان مرکزی بین‌المللی بود. اسماعیلیه نزاری همچنین توسط هیچگونه سازمان مسلمان مرکز چتری در سوئد پی ریزی نشده است.

چند صوفی اوردنار که فعالیت در سوئد را سازماندهی کردند شیعه هستند. صوفیسم را می‌توان اصطلاحی دانست که بر اسلامی اطلاق می‌شود که با تمرکز بر پیشرفت معنوی فردی متمایز می‌شود. در سطح سازمانی صوفیسم از یک تعداد طریقت متشکل شده است. این به معنای اتحاد دسته ای از خانمها و آقایان که توسط یک رهبر عرفانی

(شیخ) و نماینده آنها رهبری می‌شود، پایه‌گذاری شده است. بعضی از این صوفی‌اوردن‌ها گسترش بین‌المللی دارند و از میلیون‌ها پیرو بهره‌مند هستند. بعضی دیگر کوچکتر هستند. در خیلی از حالات تضادی در اینکه همراه یک سازمان صوفی‌اوردن باشی یا یک مسلمان عادی وجود ندارد.

##PAGE=7##

برعکس صوفی‌اوردن‌ها به طور سنتی یک فراساختار باری سازماندهی مسلمانان در اکثر نقاط جهان ایجاد کرده‌اند. سیف‌اوردن‌ها می‌توانند هم شیعی باشند و هم سنی. از جمله اوردن‌های شیعی که در سوئد فعالیت دارند آن‌اوردن ایرانی نعمت‌الله متمایز است. او یک محل اقامت به نام خانقاه در سوئد بری در حومه استکهلم دارد. (مراجعه شود به Westerlund 2001 و سایت www.nimatullahi.org/se/)

در سوئد همچنین مکتب طریقت اویسی شاه مقصودی وجود دارد که اوردن دیگری است با پروفایل شیعی. این یکی در گتسبرگ فعال است (M TO shahmaghsoudi).

علویون فرم دیگری از اسلام هستند که با اسلام شیعه هم ریشه هستند (Anner 2001). در سوئد علویون اغلب گرد هستند. این گروه در این نوشتار بررسی نمی‌شوند. برای مطالعه بیشتر به مقاله Olsson Etal 1998 مراجعه کنید.

ملیت و زبان

مسلمانان شیعه در سوئد ریشه خود را در کشورهای مختلف دارند و آنها همچنان که در ایدئولوژی خودشناسی با هم متفاوت هستند در زبان و ملیت هم با هم متفاوتند. از نظر زبان و ملیت به چهار دسته بزرگ تقسیم می‌شوند.

بزرگترین گروه، گروه عرب زبان می‌باشند که ریشه خود را در عراق دارند و تا حدی در لبنان. اینها به طور تقریبی ۸۰-۹۰ درصد انجمنهای مذهبی شیعی را در سوئد تشکیل می‌دهند. مداخله کشورهای متحد در عراق ۲۰۰۳ و جنگ بعد از آن باعث افزایش خیل عظیمی از پناهندگان که این گروه را در سوئد تشکیل می‌دهند شد.^۵

۵ به طور مثال به این سایت مراجعه فرمایید:

<http://www.migrationsverket.se/info/5606.html>

در تاریخ ۲۹-۲۰۱۳ بازدید شده است.

۶ این اطلاعات توسط میرزا ابراهیم در تاریخ ۲۹-۲۰۱۳-۰۴ ارائه شده است ولی امکان کنترل نسبت رای‌ها از سوئد وجود نداشت. طبق اطلاعات از روزنامه DN ۸۰۰۰۰ عراقی حق رای داشتند ولی اکثریت آنها نخواستند رای بدهند. برای دیدن بحث کوتاهی درمورد انتخابات و تعداد کم شرکت‌کننده به مقاله‌های Svahn 2010 و Lönnaens 2010 مراجعه کنید.

۷ برای بدست آوردن اطلاعاتی با جزئیاتی بیشتر درمورد سیل پناهندگان از افغانستان به سوئد به این سایت مراجعه کنید.

<http://www.migramigrationsverket.se/info/5606.html>

در تاریخ ۲۹-۲۰۱۳ بازدید شده است.

بسیار پر اهمیت است که ذکر کنیم عراقیان پناهنده بی شماری را که قبل از سال ۲۰۰۳ و قبل از سقوط رژیم صدام به سوئد آمدند اکثراً شیعه بودند. اینها همینطور کردها از دسته‌های تعقیب شده در عراق در زمان رژیم صدام بودند .

طبق اطلاعات اداره آمار مرکزی، امروزه حدود ۱۲۸۰۰۰ شخص متولد عراق در سوئد وجود دارد. آماری بر نسبت تقسیم بندی مذهبی این جمعیت وجود ندارد. اما انتخاب پارلمانی عراق در سال ۲۰۱۰ یک معرف برای اینکه اینها به کدامین گروههای مذهبی متعلق هستند را ارائه داد. این بخاطر این بود که حزبهای عراق اکثراً پیرو مرزهای ملیتی و مذهبی هستند. رأیهای عراقی سوئدی به طور عمده ای درست میان کردها و شیعیان تقسیم می‌شوند. حتی کاندیدهای مسیحی چند درصد رأی گرفتند.^۶ به نظر می‌رسد عربهای سنی عراق به همان گستردگی به سوئد نیامده اند. پناهندگان و مهاجران لبنانی پس از جنگ درون مرزی در لبنان دهه ۱۹۸۰ به سوئد آمدند. لبنان یک کشور چندین مذهب است که بغیر از مسلمانان شیعه گروههای بزرگ مسلمانان سنی، مسیحیان ارتدکس و دروز هستند که می‌توان همچنین به آنها از دید تاریخ دینی خوارج نسبت داد. تعداد لبنانیهای متولد در سوئد تقریباً ۲۵۰۰۰ بر آورده شده است. هیچ آماری مبنی بر اینکه چه تعداد از اینها شیعه هستند وجود ندارد.

##PAGE=8##

گروه بعدی از نظر بزرگی در میان گروههای شیعیان **گروه فارسی زبان** هستند. در میان شیعیان ایرانی کسانی وجود ندارند که به زبان دری صحبت کنند. دری نوع افغانی فارسی می‌باشد. این اواخر تعداد پناهندگان افغانی که به سوئد آمدند به طور شدیدی افزایش یافت^۷ و این مستلزم این بود که مساجد شیعه مجبور شده اند که مقدار برنامه‌های به زبان فارسی را افزایش دهند. طبق آمار دفتر مرکزی آمار، امروزه (در سال ۲۰۱۳) ۶۵۰۰۰ متولد در ایران در سوئد وجود دارد. اگر فرزندان و نوه‌های ایرانیان متولد در سوئد را هم به این جمعیت اضافه کنیم تعداد اینها بیش از دوبرابر این عدد است. در میان این تعداد، اکثریت فرهنگ مردمی خود را در چارچوب یک شیعی دارند، هرچند تعداد زیادی از ایرانیان به دلیل تجارب منفی از رژیم اسلامی ایران فاصله گرفته اند.

گروه سوم، گروه جنوب آسیایی می‌باشند که در موسسه‌های خود در سوئد به زبان اردو صحبت می‌کنند. در این گروه افرادی با اصلیت هندی، پاکستانی و آفریقای شرقی وجود دارند. این اصلیت افرادی بود که اولین مسجد شیعی را در ترلتهتان در سال ۱۹۸۵ پایه ریزی و تاسیس کردند و سپس آن را ساختند.
(به Karlsson och Svanberg 1995:42-45 & Westin 1990 مراجعه کنید.)

بسیاری از این گروه جنوب آفریقایی متعلق به گروهی به نام خوجه ها هستند که اصلیت خود را در قسمتهای شمال هند دارند. خوجه ها در دهه ۱۳۰۰ میلادی از هندوئیسم به شیعه تغییر دین دادند و به طور سنتی اکثراً متعلق به

گروه نزاری از شیعه اسماعیلیه هستند. در دهه ۱۸۰۰ تعدادی از این گروه به شیعه ۱۲ امامی و تعدادی به اسلام سنی گرویدند. و امروزه خوجه ها در میان تمام این شاخه ها وجود دارند. (Sachedina 1995)

مسلمانان از گروه خوجه ها اولین شیعیانی بودند که به سوئد آمدند. آنها از اوگاندا (۱۹۲۵-۲۰۰۳) آمدند که در آنجا عیدی آمیسن به طریق خشونت آمیزی آنها را از جمعیت جنوب آسیایی طرد کرد. این در سال ۱۹۷۳ اتفاق افتاد و تعداد زیادی از آنها در ترولتهتان مستقر شدند. این گروه در ادبیات سوئد با عنوان اوگاندا - آسیایی شناخته شده اند (Lindmark 1984, Westin 1995) اکثریت خوجه ها به زبان گجوراتی یا کوتچی صحبت میکنند (که گاهی به این صورت Kurchi نوشته می شود) که هر دو از زبانهای هند شمالی هستند. در میان موسسه های فعال شیعی در سوئد اردو بیشتر و بیشتر در میان شیعیان با زمینه جنوب آسیایی گسترش می یابند. از دو زبان مشترک (lingua franca) برای مسلمانان جنوب آسیایی است و وقتی گروه هایی با زبانهای متفاوت گرد هم می آیند به طور طبیعی با این زبان با هم محاوره می کنند. اردو به غیر از این زبان دینی در جنوب آسیا می باشد در حالیکه کاتچی و تا حدی گوجاراتی بیشتر زبان داخل محیط خانه به حساب می آیند. هشت انجمن در سوئد زبان اردو و گوجاراتی به کار می برند. اما همچنین زبان سوئدی در یک گستره بالایی در میان آنها استفاده می شود و از این میان آنها ۳ انجمن در استکهلم و ۲ انجمن در یون شوپینگ و یکی در مارییه ستاد و یکی در ترولتهتان و یکی دیگر در گتمبرگ دارند. ۳ تا از این انجمنها که در گتمبرگ، مارییه ستاد و یون شوپینگ قرار دارند از مسلمانان بوهری تشکیل شده اند. از نظر قومی و فرهنگی مسلمانان بوهری بسیار شبیه به گروه خوجه ها هستند. آنها با هم هم زبان هستند و اصلیشان از یک منطقه از هند می باشد. اما آنها خود را مثل خوجه ها نمی دانند. با این وجود با مسلمانان ۱۲ امامی خوجه ها و موسسه هایشان همکاری می کنند. شاخه اسلام نزاری متعلق به خوجه ها می باشد. بر طبق اظهارات مسئول گروه خوجه ها، در سوئد بیش از ۶۰۰ خوجه وجود دارد.

##PAGE=9##

گروه چهارم ملیت سوئدی دارند. اینها گروه اقلیتی را تشکیل می دهند که اغلب بخاطر ازدواج با یک مسلمان شیعه تغییر دین داده اند. مسجد امام علی در یاکوبس بری اظهار میکند که ۵-۶ نفر در ماه برای تغییر دین به آنها مراجعه می کنند. اما تحقیقات سیستمی برای تایید صحت این ادعا وجود ندارد و هیچ کس این هدف را ندارد که اطلاعات کمیتی در مورد تعداد افرادی که در سوئد به دین اسلام می گریند را بررسی کند و برای همین اطلاعات در مورد این که چند نفر به اسلام روی آوردند ناقص می باشد و همانطور که اطلاعاتی در مورد اینکه چند نفر روی می آورند ناقص می باشد همانطور از آن طرف، اطلاعاتی در مورد اینکه چندین نفر از اسلام خارج شدند، وجود ندارد. کسانی که واقعا برای خود عقیده دین مسلمان می شوند خیلی کمتر از تعداد کل کسانی است که به خاطر ازدواج مسلمان می شوند. انجمن یاکوبس بری ادعا می کند که فقط ۱۰ نفر در سال با انگیزه عقیده ی مذهبی به اسلام تغییر دین می دهند. اینها در مرحله اول یک روحانی را ملاقات می کنند اما بعدا با گروه نوجوانان به نام الهادی که وابسته به مسجد امام علی است، همراه می شوند تا همزمان هم به یادگیری فرامین دین اسلام بپردازند و هم در فعالیتهای موسسه شرکت کنند.

اختلاف نسل در این موسسه‌ها (انجمنها) باعث می‌شود که زبان سوئدی جای گسترده‌تری در این انجمنها که به زبانهای عربی، فارسی و جنوب آسیایی هستند باز کند. در سالهای اخیر محافل موعظه و سخنرانی و حتی تبلیغ مجالس بیشتر به زبان سوئدی بوده است. در ادامه بیشتر در این مورد صحبت می‌شود.

لازم به ذکر است که آذربایجان هم یک کشور شیعی است که زبان ترکی دارد. در سوئد تعداد نسبتاً کمی آذری وجود دارد و آنهایی هم که وجود دارند به نظر نمی‌رسد فعالیت خاصی در زمینه برپایی انجمن شیعی داشته باشند. طبق آمار دفتر مرکزی آمار ۲۵۰۰ آذربایجانی در سوئد در سال ۲۰۱۲ وجود داشته است. همچنین شیعیان در میان کردهایی که از سال ۱۹۸۰ به سوئد آماده اند، وجود دارند. یک گروه کوچک اقلیت (۵-۱۰ درصد) از کردها شیعه هستند. و اینها کرد فیلی نامیده می‌شوند. زبان اینها فیلی می‌باشد که زیر لهجه برای زبان اصلی سورانی می‌باشد. اغلب کسانی که از این لهجه استفاده می‌کنند از قسمتهای جنوبی کردستان میان مرزهای ایران و عراق آماده اند.

همزمان که ردپایی از تقسیم بندی قومیت وجود دارد پر واضح است که هم پایگاههای شیعه و هم پایگاههای سنی از یک غیر همگنی بیشتری برخوردار شده اند و از این رو مرزهای قومی و زبانی گروهها ناواضح تر شده است. برای اکثریت انجمنها به نظر می‌رسد که زبان سوئدی یک زبان متحدی است که اغلب شرکت کنندگان قادر به ارتباط با کمک آن هستند. روند مهاجرت همچنین باعث شده تا ساختار قدیمی تغییر کند. برای مثال تعداد مهاجران ایرانی در مسجد شیعه ترولہتن به طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است و از جمله باعث تغییر زبان مورد استفاده در آنجا شده است. همچنین ستنهای هندی، پاکستانی به سمت ستنهای عربی در این انجمن تغییر کرده است. این تغییرات بیشتر در مورد زبان قابل لحاظ است و از این رو امروزه تنوع بیشتری در انجمن ترولہتن مشاهده می‌شود. هنوز غلبه ملیت هندی و پاکستانی در میان اعضا و اشخاص شرکت کننده در هیئت مدیره قابل ملاحظه است.

##PAGE=10##

چند نفر مسلمان شیعه در سوئد وجود دارد؟

به عنوان اولین نکته، بسیار مهم است که یاد آوری شود که هیچ گونه آمارگیری بر حسب طبقات دینی در سوئد انجام نشده است. برای همین اطلاعات دقیقی مبنی بر اینکه چند نفر مسلمان شیعه در کشور ما زندگی می‌کنند، غیر قابل دست یابی است.

همچنین ارزیابی این مسئله با توجه به اینکه تعداد بسیاری از آنها بخصوص ایرانیان با توجه به پرورش در یک محیط شیعی و داشتن تجربه‌های تلخ، از این مذهب فاصله گرفته اند و همچنین خیلی‌ها پدر و مادری با دین های مختلف دارند. بسیار سخت می‌باشد اگر بخواهیم همهٔ اینها را تا جایی که امکان دارد شامل بدانیم و فقط بخواهیم بدانیم که چند درصد از اینها یک فرهنگ مربوط به شیعه دارند روش بسیار نامطمئنی است اگر بخواهیم تعداد افراد متولد در غیر سوئد و متولد در کشور شیعی حساب کنیم و از بین اینها حساب کنیم که چند درصد شیعی در

کشورهایی که اینها در آنجا متولد شده اند وجود دارد. این روش محاسبه در سال ۲۰۱۲ نتیجه ۱۶۵۰۰۰ نفر را درپیش داشته است. به طور قطع این عدد بسیار نامطمئن می باشد. اغلب پناهندگان یک نسبت متناسب از نسبتهای ادیان مختلف نیستند.

به طور مثال همانطور که قبلاً گفته شد از عراق مسلمانان شیعه بیشتر کشور را ترک کرده اند تا مسلمانان سنی. اما به همان نسبت اینها از کردها کمتر هستند. هنگامی که می خواهیم حساب کنیم تعداد این گروههای قومی در سوئد چقدر می باشد، موظف هستیم همچنین بچه های آن کسانی که برای مهاجرت یا پناهنده شدن به سوئد آماده اند را هم شمارش کنیم. درمورد ایرانیان باید گفت که اینها گروه بزرگی هستند. ایرانیان زیادی هنگام جنگ ایران و عراق در دهه ۱۹۸۰ به سوئد آمدند. بسیاری از آنها در اینجا تشکیل خانواده دادند و بچه دار و نوه دار شدند. بعضی ها در سوئد فوت کردند، اما نسل بعد از آنها زنده هستند و حداقل یک هویت ایرانی دارند. طبق دفتر آمار مرکزی امروزه ۶۵۶۴۹ سوئدی متولد در ایران وجود دارد. این عدد توضیح چندانی برای مشخص کردن تعداد اشخاصی که با زبان فارسی صحبت کرده و به عنوان اقلیت ایرانی ساکن در سوئد با فرهنگ شیعی ندارد. این رقم ذکر شده به طور قطع به مراتب بالاتر از تعداد شیعیان ایرانی است.

شیعه ها در سوئد جدول ۱

می دهد شیعه در کشور مزبور % سوئدی های متولد در
شیعه در بالاترین رقم حساب) این کشور در سال کشورهای دارای
سوئد (شده ۲۰۱۲ مسلمان شیعه

افغانستان	۲۱۴۸۴	۱۹،۰۰٪	۴۰۸۲
آذربایجان	۲۴۹۵	۸۵،۰۰٪	۲۱۲۱
بحرین	۸۰	۷۰،۰۰٪	۵۶
هند	۱۹۴۱۵	۴۱،۰۰٪	۸۰۵۷
عراق	۱۲۷۸۶۰	۶۵،۰۰٪	۸۳۱۰۹
ایران	۶۵۶۴۹	۹۰،۰۰٪	۵۹۰۸۴
لبنان	۲۴۷۴۳	۲۷،۰۰٪	۶۶۸۱
پاکستان	۱۰۷۴۱	۲۰،۰۰٪	۲۱۴۸
عربستان سعودی	۲۱۲۶	۱۵،۰۰٪	۳۱۹

adherents.com

منبع؛ دفتر مرکزی آمار و

##PAGE=11##

نمایندگان شیعه در سوئد، تعداد افراد با فرهنگ شیعه را در سوئد حدود ۲۵۰۰۰۰ نفر تخمین زده اند. این رقم به طور قطع بسیار بالاست اما به احتمال زیاد تخمین بین ۲۰۰۰۰۰ و ۲۵۰۰۰۰ به نظر از دید آماری که مردم ثبت کرده اند محتمل نیست. در میان اینها گروه کوچتری وجود دارد که برای فعالیت موسسه های مهم هستند اما در جدول

بالا نیامده اند. حتی هندی‌های اوگاندی مسلمان شیعه که مجبور شدند در دهه ۱۹۷۰ از اوگاندا فرار کنند هم در این آمار گنجانده نشده اند.

لازم است که تاکید شود که رقم بالای ۲۰۰۰۰۰ به هیچ وجه تعداد افراد فعال شیعه را در کشور توصیف نمی‌کند. در این رقم برعکس افرادی گنجانده شده اند که شدیداً با مذهب شیعه فاصله گرفته اند. و به سوسیال ها، ملحد ها و یا ادیان دیگر روی آورده اند. اگر ما فقط روی شیعیان فعال تمرکز کنیم این رقم بر مراتب کوچکتر می‌شود. طبق ارزیابی از بزرگترین انجمن همکاری شیعه در کشور به نام *Islamiska shiasamfund i Sverige (ISS)* تقریباً ۷۰ درصد عراقیان و ۵ درصد ایرانیان از شیعیان موجود در سوئد از نظر مذهبی فعال هستند. اگر این ارقام را حساب کنیم، در حدود ۶۵۰۰ شیعی فعال ایرانی و ایرانی نسب در کشور داریم. به این عدد افراد مذهبی فعال از گروه های دیگر نیز باید اضافه شود. از بین آنها افغان‌ها هستند که در سالهای اخیر به کشور آمدند و در فعالیت انجمنهای مذهبی فعال هستند. یک تخمین به شدت تقریبی در حدود ۷۰۰۰۰ نفر فرد شیعی فعال مذهبی در کشور را برآورد می‌کنند. طبق آمار خود این انجمنها، این عدد در حدود ۹۰۰۰۰ تا ۸۰ طبق محاسبات آنان است. یک روش دقیق تر شمارش افراد ثبت شده در انجمنهای شیعی در سوئد می‌باشد. یک مشکل بزرگ در اینجا این است که این انجمنها آمار دقیقی از تعداد اعضای خود ندارند. مسلمانان در کشورهای خود عادت ندارند افرادی را که به مسجد یا انجمن مراجعه می‌کنند، ثبت نام کنند. علاوه بر این، این کار برای افرادی که از رژیم صدام حسین فرار کردند، می‌تواند بسیار ناهنجار، تلخ و ترسناک و پرریسک احساس می‌شود. *ISS* اعلام می‌کند ۲۹۹۲۳ نفر از اعضای فعال مذهبی هستند. بغیر از این بعضی از مسلمانان شیعه و گروههای دیگر از ارگانهای مسلمان فعال هستند. (به الحاقی یک مراجعه کنید.) این انجمنهای شیعی اعلام می‌کنند که ۴۵۳۹ عضو، فعال مذهبی هستند. همچنین انجمنهای شیعی وجود دارند که در هیچ یک از ارگانهای همکاری عضو نمی‌باشند و هیچگونه همکاری با موسسه کمک مالی دولتی ندارند.

امروزه اداره کمک مالی دولتی برای ارگانهای مذهبی (*SST*) کمک مالی خود را بین *ISS* با ۱۰۰۰۰ عضو و انجمنهای دیگر شیعه با ۳۴۰۴ عضو تقسیم می‌کند.

##PAGE=12##

SST کمک مالی دولت را بر اساس اینکه در کل کشور، وجود ۱۳۴۰۴ نفر شیعی را برآورد کرده است تقسیم می‌کند. *ISS* و دیگر انجمنهای شیعی اعلام می‌کنند که تعداد اعضای آنها ۲۹۶۵۹ نفر می‌باشد.^۸ در نتیجه اختلافات بزرگی میان تعداد مسلمانان شیعه که *ISS* اعلام می‌کند و تعداد افرادی که *SST* براساس آن کمک هزینه تقسیم می‌کند وجود دارد. یکی از دلایل این است که *ISS* سیستم ثبتی ندارد تا بتواند اظهارات خود را در مورد تعداد افراد براساس آن اثبات کند. *ISS* اظهار می‌دارد که آنها لیست اسامی دارند که حدود ۱۴۰۰۰ نفر را در بر می‌گیرد.

این اطلاعات از ماکس استوک من در *SST* از طریق پست الکترونیکی در ۲۵ آپریل ۲۰۱۳ بدست آمده است.

مشخصات در این لیستها درج نشده است. در حال حاضر ثبت کامل در حال اجراست اما تفاوت در تخمین هم به طور یقین مربوط به شرح حال سازمانهاست.

مسلمانان سنی اولین مسلمانانی بودند که در سوئد انجمن پایه ریزی کردند. اتحادیه انجمنهای اسلامی در سوئد (FIFS) و اتحادیه مسلمانان سوئد (SMF) و واحد مرکزی فرهنگی اسلامی در سوئد (IKUS) از اولین سازمانهای همکاری مسلمانان بودند و اینها در وحله اول مسلمانان سنی را سازماندهی می کردند. از این سه سازمان IS به وجود آمد. (مشاوره همکاری اسلامی) که نهادی بود برای همکاری با SST چند انجمن شیعی (که از اعضای جنوب آسیایی تشکیل شده بودند) یقیناً در FIFS عضو بودند و نمایندگان شیعی در هیئت مدیره FIFS از زمانی که این سازمان تاسیس شد وجود داشتند. اما به عنوان سازمان همکاری نمایندگان شیعی توانستند به طور جداگانه در IS از سال ۲۰۰۵ حضور داشته باشند. در آن زمان حیدر ابراهیم به عنوان عضو موقت برای هیئت مدیره سازمان فراخوانده شد. و آن زمان SST با یک شمارش به این نتیجه رسیده بود که تعداد افراد مذهبی فعال ۱۰۰۰۰۰ نفر می باشد. این شمارش از راه یک کار پیچیده توسط گروه آنالیز مربوط به SST بر آورده شده بود. و کمک مالی بر انجمنهای اسلامی بر این عدد پایه ریزی شده بود. و آن انجمنهایی که می بایست این کمک مالی بین آنها تقسیم می شد یک مبلغ محدود داشتند که تقسیم کنند. درخواست ISS برای دریافت کمک مالی بر این مترقب می شد که دیگر انجمنهای اسلامی مبلغ کمتری دریافت کنند. برای حل کردن یک معضل SST برآورد کرد با وجود اینکه هیچ سند قابل اعتمادی در آن زمان نبود نشان داد که تعداد مسلمانان شیعه که مستحق دریافت کمک مالی هستند ۱۰۰۰۰۰ نفر می باشد.

این مسئله که چه مقدار از مسلمانان سوئد را شیعیان تشکیل می دهند، برای همین مهم می باشد. کمک مالی بر حسب اینکه مسلمانان شیعه ۱۲ درصد کل مسلمانان سوئد را تشکیل می دهند، تقسیم بندی گردید. این عدد از تعداد شیعیان کل جهان که ۱۵ درصد می باشد، کمتر است. بخاطر وجود تعداد زیاد شیعیان ایرانی و عراقی در سوئد می توان به درستی گفت که این سهم در نظر گرفته شده برای شیعه به مراتب پایین تر از واقعیت است. شاید ۲۵ تا ۳۰ درصد، در صورتی که ایرانیان را حساب کنیم. و این مقدار با تعداد مسلمانان شیعه خاورمیانه هم خوانی بیشتری دارد تا با مسلمانان شیعه در جهان. اما در مسئله اینکه چه تعداد شیعه فعال در انجمنها حضور دارند، باید گفت این مقدار بسیار کمتر از این رقم می باشد.

انجمن ها و موسسه های مسلمانان شیعه

در این بخش می خواهیم یک تصویر اجمالی از اینکه منظره مسلمانان شیعه در سوئد چگونه دیده می شود را عرضه کنیم. اطلاعات جمع آوری شده بیشتر از راه بازدیدها از مراکز مختلف است و همچنین اطلاعات در دسترس که از جمله در اینترنت نقل شده است. همچنین از اشخاصی اطلاعات گرفتیم که به محیط های شیعی در سوئد گره خورده اند.

در سوئد، در حال حاضر (بهار ۲۰۱۳) سی و نه انجمن شیعی ثبت شده وجود دارد. اینها هر کدام موسسه های مستقل با شماره سازمان، قوانین و پروفایل قومی و اعتقادی خود هستند. بغیر از اینها گروه هایی هم وجود دارند که ثبت نشده اند.

از بین اینها می توان به طور مثال مرکز فرهنگی التوحید و انجمن اسماعیلیه در گتسبرگ را نام برد (برای معرفی بهترین دو موسسه می توانید به راهنمای انجمن های اسلامی مراجعه کنید [Islam-guide till föreningar](#)) التوحید در واقع یک انجمن عراقی- کردی است و طبق اطلاعات اکثریت اعضایش از محمد خالصی که به عنوان رهبرشان در مسائل اسلامی است، تبعیت می کنند. مسلمانان شیعه در سوئد همانند مسلمانان سنی از یک گروه ناهمگن و گوناگونی بین انجمن های محلی به نسبت بسیار متفاوت است. سی و سه انجمن از اینها به طور مشترک در سازمان همکاری ISS سازماندهی شده اند. ISS در سال ۱۹۴۴ بعنوان یک ارگان همکاری بین تعداد کمی از انجمنها پایه ریزی شد. اما پس از آن این سازمان همواره توسعه پیدا کرده تا اینکه به بزرگی امروز خود رسیده است. امروز تنها شش انجمن شیعی ثبت شده هستند که توسط ISS سازماندهی نشده اند.

بخش دبیرخانه ISS در یاکوبس بری در حومه استکهلم قرار دارد که خود وابسته به مسجد شیعی که در آنجا قرار دارد می باشد. وظیفه عمده ISS این است که به صورت یک حلقه بین دولت و این انجمن های مختلف فعالیت کند. این وظیفه دربرگیرنده این است که ISS مسئولیت وابسته شدن برای کمک های مالی دولت به اعضاء این انجمنها را بر عهده دارد. بزرگترین انجمن شیعی از نظر تعداد اعضا در سوئد انجمن یاکوبس بری می باشد که نام رسمی آن اتحادیه سوئدی اسلامی (قبلا به نام تداعی اتحادیه اسلامی Association of Islamic unity) بود. این انجمن طبق اطلاعات خود ۱۳۰۵۰ عضو دارد. مسجدی که در آنجا قرار دارد از چند سال قبل به نام مرکز اسلامی امام علی تغییر نام داده است. در همینجا دبیرخانه ISS جای گرفته است. انجمن و مرکز مسجد و ISS روی هم شش کارمند استخدامی دارند. روحانی فعلی یک روحانی ایرانی از اهل اصفهان به نام شیخ حکیم الهی می باشد. برای انجمن یک عراقی متبحر در مسائل شرعی هم تعیین شده است. نام او باقر طایی می باشد. ذاکر حسین که متولد هند می باشد، قبلا امام شیعه در مرشتا بود، اما اکنون او منشی ISS و مسئول مسائل مربوط به عقد و ازدواج می باشد.

از نظر مسجد، امروز تنها یک ساختمان با نیت مسجد شیعی در سوئد وجود دارد. این مسجد در ترولتهتان در سال ۱۹۸۵ ساخته شد. این مسجد در سال ۱۹۹۴ پس از آنکه دچار سانحه سوختگی شده بود بازسازی شد و همچنین قسمتهای الحاقی ساخته و به آن افزوده شد. همه مسجد در این سانحه کاملاً سوخت اما یک سال بعد دوباره برپا شد. (Karsoon & Svanberg 1995:42-45)

بغیر از این ساختمان که به نیت مسجد شیعی ساخته شد، مکانهایی مجزا که انجمنها از آنها به عنوان "حسینیه/مسجد" استفاده می کنند در یاکوبس بری، رشتا، مالمو، اسکیل استونا، هلسینگبوری وجود دارند و همچنین در وستروس بزودی یک مکان مجزا برایشان ایجاد می شود. در جاهای دیگر از کشور این انجمنها مکان خود را یا در آپارتمان ها دارند یا در مکانهای زیرزمینی. این که چه نوع فعالیتهایی در چهارچوب این انجمنها اجرا می شوند و چه کسانی از این فعالیتهای بهره مند می شوند، تقریباً برایمان نامشخص است. به همین دلیل نیز پژوهش در میان گروههای شیعی در سوئد بسیار گسترده است. (برای دست رسی به این لیست از تمامی انجمن های ثبت شده در سوئد به الحاق شماره یک مراجعه کنید.)

##PAGE=14##

فعالیت

اگر بخواهیم سعی کنیم یک تصویر از فعالیتهای انجمنها داشته باشیم پر واضح است که این تصویر از گوناگونی زیادی از نظر بزرگی برخوردار است. و همچنین این گوناگونی بستگی به این دارد که در چه وقت از سال این تمرکز بر فعالیتهای صورت می گیرد. اغلب انجمنها برای پنجشنبه شب برنامه دعا دارند. (که در مذهب شیعه در این شب دعایی به نام دعای کامل خوانده می شود.) و همچنین برای جمعه ها که نماز جمعه و خطبه آن برگزار می شود. تعداد بسیار کمی از انجمنهای شیعی کشور امکان برقراری همه نمازهای واجب در روزهای معمولی هفته را در مکان خود دارند. فعالیت چشمگیر در این صورت مربوط به بزرگداشت های شیعی به ویژه بزرگداشت های عزاداری در ماه محرم و ایام میلاد و وفات امامان همچنین مراسم های عمومی مسلمانان مثل ماه روزه یعنی رمضان و اعیادی مثل عید فطر و عید قربان می باشد. در این روزهای ویژه و مراسم بسیار معمولی است که این انجمنها لبریز از مردم شرکت کننده می شوند. در گتمبرگ بسیار معمولی است که گروههای مختلف شیعی باهم همکاری می کنند. بعضی از انجمنها مثل انجمنی که وابسته به مسجد در ترولتهتان در لکسا تروپ می باشد انتخاب کرده است که حرکت های ایام ویژه شیعیان را برای حاضران سازماندهی کند.

در ارتباط با ایام بزرگ بزرگداشت های شیعی و همچنین روز قدس بعضی از انجمن ها انتخاب می کند که این کار را با برپایی تظاهرات رسمی انجام دهند. القدس نام عربی یروسلام می باشد و روز قدس مصادف با آخرین جمعه در ماه رمضان است که توسط رهبر ایرانی در سال ۱۹۷۹ برای مطرح کردن مسئله فلسطین و محکوم کردن دولت اسرائیل پایه ریزی شد. در اسلام شیعه یک فرهنگ قدیم وجود دارد که همزمان با تظاهراتی که در زمینه های

مختلف انجام می دهند وفاداری خود را نسبت به امامان مختلف و همچنین عزاداری خود را برشهادت ایشان اظهار کنند.

تعزیه و رژه های عزاداری (دسته ها) متصل به قضیه عاشورا (روز دهم ماه محرم که در آن امام سوم شیعیان، حسین، در کربلا در عراق در سال ۶۸۰ شهید شد) بسیار مهم است. (مراجعه کنید به Chelkowski 2003, Hylén 2012, (Flaskerun 2012

در همه جهان مسلمانان شیعه در همه شهرها برای عزاداری و تظاهرات علیه ظلم و بی عدالتی به بیرون می ریزند. برای پناهندگان عراقی این روز بخصوص از اهمیت ویژه ای برخوردار است چرا که در زمان رژیم صدام حسین آنها از اجرای عزاداری در ماه محرم ممنوع شده بودند و برای همین این مراسم غیر از جنبه مذهبی پر از حس سیاسی بخصوص برای بسیاری از تبعیدشدگان عراقی در بر داشته است. (Pedersen 2012)

در بعضی از کشورها رژه های عزاداری می توانند نسبتاً تماشایی باشند چرا که مردم خود را با زنجیر می زنند و بر سر خود خراش می زنند به طوریکه خون می آید. مراجع بزرگ شیعه در حال حاضر از این شیوه عزاداری فاصله گرفته اند و توصیه به عزاداری های تحت کنترل می کنند. و بعضی دیگر از این عمل حمایت کرده و می گویند عجیب است حداقل چند شیعی این طور عزاداری را انجام دهند. (و شریعت اسلامی این نوع واجب را واجب کفایی می نامد.) در گتمبرگ انجمنهایی که به ISS مرتبط هستند یک تظاهرات سالانه محرم برپا کرده اند که در گستاو آدولف توری و مرکز گتمبرگ جمع می شوند و از اونی (Äveny) این دسته ها راه می افتند تا به این میدان برسند. برای جلوگیری از سوء برداشت از این تظاهرات از دو سال پیش سعی شده تا بروشورهایی به زبان سوئدی درمورد محیط آن بین رهگذرانی که شاهد این تظاهرات هستند پخش شود. این رژه های عزاداری هیچ وقت شامل زدن خود با زنجیر یا آسیب زدن به خود به طریق دیگر نیست. و این نشان دهنده این است که هیئتهای عزاداری در سوئد از این نوع عزاداریها که انسان باید به خود صدمه بزند فاصله گرفته اند. ولی این که بتوان این تغییرات را فهمید بسیار مهم است که به برداشتهای محلی و منطقه ای توجه کنیم. نوع مراسم نشان دهنده این است که کدام انجمن با گسترهٔ بالایی پشت تدارک مراسم عزاداری محرم و عاشورا بوده است. (برای بحث درمورد اختلافات محلی در مراسم عزاداری محرم در کپنهاگ به Redersen 2002:78-79 مراجعه شود.)

##PAGE=15##

به همان صورت تظاهرات عاشورا از سال ۲۰۰۳ در استکهلم برپا شد. سازمان دهنده این مراسم در استکهلم مسجد امام علی در یاکوبس بری بوده است اما همه مردم شیعه از گوشه و کنار تمام انجمنهای شیعی موجود در استکهلم برای شرکت در این مراسم جمع آوری می شوند. آنها معمولاً از کونگترد گوردن به سمت سرگلس توری می روند و در حالیکه پلاکاردها و پرچمهایی حمل می کنند و با صدای بلند شعارهایی ضد ظلم و درمورد مدح امام حسین فریاد می کنند. در سرگلس توری که پایان مسیر است معمولاً یک سخنرانی درمورد مسائل سیاسی جهان برپا می شود. قسمتهایی از چندین تظاهرات را می توان بصورت ویدئو کلیپهایی درسایت های اشتراکی ویدئو همانند

یوتیوب یافت. این اطلاعات تا کنون برای پژوهش در زمینه مسلمانان شیعه در سوئد استفاده نشده اند. بغیر از این مراسم که با حضور حاضران و تماشاگران خیابانی برپا می شود. انجمنها معمولاً جلسات فراگیری قرآن، سمینارها و سخنرانی های سریالی را در ماه رمضان و ماه محرم تدارک می بینند. در بعضی از این انجمنها کارهای اداری عقد و طلاق هم اجرا می شود. حیدر ابراهیم از طرف ISS همچنین در قسمت درمان روحانی در بیمارستان استکهلم فعال است. این فعالیت شامل مسلمانان سنی و شیعی می شود.^۹ ISS به عنوان سازمانی مذهبی حق اجرای مسائل عقد را دارد و همچنین چهار تن از این روحانی ها (امامها) بعد از انجام یک گزینش در kammarkollegiet صاحب این اختیار شدند.^{۱۰} اینها در استکهلم، سالوو و یوله می باشند. در حال حاضر دو شخص دیگر هم در حال گزینش برای اخذ اختیار عقد کردن می باشند. انجمنهای دیگر زیاد این مسئله را در اولیت قرار ندادند و تنها به برگزاری مجلس عروسی اسلامی و ثبت عقد شرعی بسنده کرده اند.

تعداد زیادی از انجمنها فعالیتهای اجتماعی برای گروههای سنی مختلف برای زنان و مردان تدارک دیده اند. طبق سنتشان اکثر این فعالیتهای به طور جداگانه برای مردان و زنان اجرا می شود. مساجد و نمازخانه ها با داشتن بخشهای جداگانه برای مردان و زنان برپا می شود. فعالیتهای اجتماعی اغلب برای تمام افراد خانواده متناسب است. انجمن مرشتا به طور مثال شبهای ورزش را برای مردان و زنان در یک سالن ورزشی تدارک دیده اما خانمها و آقایان هر کدام در یک بخش به طور جداگانه به ورزش می پردازند. در مسجد ترولپتتان شبهای بحث و گفتگو ترتیب داده می شود که برای خانمها و آقایان باز است. در جایگاههای رهبری اغلب مردان مناصب را عهده دار هستند. تعداد خانمهای انگشت شماری در هیئت مدیره انجمنهای نوجوانان شرکت داشته اند.

##PAGE=16##

فعالیت نوجوانان

انجمن نوجوانان الهادی که وابسته به انجمن یاکوبس بری می باشد خود را با برنامه های پر از فعالیت متمایز کرده است. در این سالها این گروه به برنامه هایی برای محرم، رمضان و فاطمیه (بزرگداشت سالروز وفات دختر محمد پیامبر به نام فاطمه زهرا در سال ۶۳۳) برپا داشته است. همچنین اینها برنامه هایی برای دیدارهای منظم (هفتگی یا ماهانه) خواهران و دیدارهای ماهانه مردان و فعالیتهای ورزشی تربیتی داده اند. و از نیمه سال ۲۰۰۰، ۲ بار در سال

۹ این اطلاعات توسط طاهر آکان در استکهلم در تاریخ ۲۳-۰۵-۲۰۱۳ در حین مصاحبه بدست آمده. (او رئیس جلسه و سخنگوی

SMF انجمن مسلمانان سوئد است.)

۱۰ این اطلاعات توسط یک پست الکترونیکی شخصی به یوران لارسون از یان استرنند کارمند Kammarkollegiet در تاریخ ۲۰۱۳

۱۲-۰۱ ارسال شده است.

کنفرانس و همایش برگزار می‌کنند. الهادی همچنین برنامه سفر درسی سالانه به قم در ایران و دیدار جاهای مهم برای شیعیان را ترتیب می‌دهد.^{۱۱}

در صفحه^{۱۲} اینترنتی این گروه می‌توان درمورد هدف این انجمن چنین خواند:

"هدف بر این اصل پایه ریزی شده است که از هویت جوانان مسلمان حمایت کنیم. ما می‌خواهیم بر حل مشکلاتی که جوانان مسلمان با آن برخورد می‌کنند بپردازیم. همچنین می‌خواهیم معلومات را درمورد جامعه سوئدی نزد آنها بالا ببریم و سعی کنیم تضادها را که می‌تواند پیش آید کمتر کنیم یا از آنها پیشگیری کنیم. انجمن لادی از مشکلاتی که در اطراف جوانان مسلمان وجود دارد آگاهی دارد و برای همین می‌خواهد از کمترین کمک دریغ نرزد و برای همین فعالیتهایی در نظر گرفته است که با یادگیری از بروز مشکلات مزبور پیشگیری کند."^{۱۲}

هیئت مدیره این انجمن توسط ده نفر اداره می‌شود. در حال حاضر (بهار ۲۰۱۳) حسین گوانی سخنگوی انجمن می‌باشد. همچنین در مسجد ترولهتتان یک برنامه هدفمند برای کودکان و نوجوانان در حال اجرا می‌باشد. (بیشتر در قالب تدریس) یک عامل اساسی برای موفقیت این فعالیت حمایتی است که این انجمن از موسسه علمی ابن رشد دریافت می‌کند. این موسسه خود دارای پروفایل اسلامی است. ابن رشد از انجمنهای مسلمانان شیعی و سنی حمایت می‌کند.

^{۱۱}<http://www.alhadi.se>

^{۱۲}<http://www.alhadi.se/v3/om-oss>

در تایخ 2013-04-25 بازدید شده است .

بودجه

انجمنهای مسلمان شیعه در سوئد دارای بودجه محدودی هستند. و اکثریت فعالیتهای آنها به نظر می‌رسد که داوطلبانه انجام می‌شود. بودجه از طرق مختلف تامین می‌شود. اما حق عضویت بزرگترین قسمت بودجه را تامین می‌کند. به طور مثال انجمن یاکوبس بری از اعضای خود ۱۰۰ کرون به طور ماهانه به عنوان حق عضویت دریافت می‌کند.

کمک مالی دولت از SST در سال ۲۰۱۲، ۵۰ کرون برای هر شخص در سال بوده است. همانطور که قبلاً گفته شد SST به این عقیده است که ISS ۱۰۰۰۰۰ عضو دارد. یعنی ISS ۴۱۷۰۰۰ کرون در سال ۲۰۱۲ به عنوان کمک مالی سازمانی دریافت کرده است. همینطور ISS ۱۷۵۰۰۰ کرون به عنوان کمک هزینه پروژه ای در سال ۲۰۱۲ دریافت کرده است. (هزینه سالانه SST 2013:31) کمک هزینه سازمانی از SST به طور مستقیم به انجمنهای مختلف پرداخت می‌شود. تقسیم بندی آن بستگی به گزارشهایی است که انجمن مربوطه به SST از طریق ISS ارائه داده است. ISS ۱۰ درصد از مبلغ را برای هزینه‌های اداری نگاه می‌دارد. انجمنهای شیعی دیگر که در دیگر اتحادیه‌های سراسری عضو هستند از طریق آنها کمک مالی در سال ۲۰۱۲ دریافت کردند.

در جدول زیر کمک مالی دریافت شده در سال ۲۰۱۲ توسط شش سازمان سراسری مسلمانان که توسط ISS حق دریافت کمک مالی از دولت دارند به شرح آمده است :

میزان کمک هزینه پرداختی به انجمنهای اسلامی در سال ۲۰۱۲			
جدول ۲			
کمک هزینه	کمک هزینه	کمک هزینه	
تحصیل	تاسیس	سازمان	انجمنهای مسلمان
	۵۵۰۰۰	۱۶۰۲۰۰۰	FIFS
	۳۰۰۰۰	۹۲۲۰۰۰	IKUS
۲۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۷۳۸۰۰۰	SMF
	۳۰۰۰۰	۷۴۲۰۰۰	SIF
	۱۷۵۰۰۰	۴۱۷۰۰۰	ISS
		۹۶۶۰۰۰	BIS

منبع: دفتر ثبت هزینه سالیانه و

SST 2013:31

در اسلام شیعه یک مالیات به نام خمس وجود دارد که براساس تفسیر آیه قرآن سوره ۸ آیه ۴۱ برداشت شده است. این مالیات علاوه بر حق عمومی اسلامی به نام زکات پرداخت می‌شود. خمس یعنی این که در پایان سال یک پنجم مازاد خود را به عالم شیعی که مرجع شخص می‌باشد پرداخت می‌شود. این پول ها در کشورهای شیعه با منظور سرمایه برای محافل اعتقادی و سمینارها و مساجد و همچنین برای پرداخت طلاب و علما استفاده می‌شود. (برای

جزئیات بیشتر در بحث خمس به Endler 1982 مراجعه کنید). در سوئد مرجعی وجود ندارد اما یک سیستمی وجود دارد که اجازه می‌دهد که خمس را برای طبقات فقیر مسلمان در اینجا استفاده کنند. خرید مکانی (که قبلاً محل ملاقات یهوها و ویتن بود) انجمن یاکوبس بری با استفاده از این سرمایه انجام شد. هفت ملیون هزینه مکان بود که از پول خمس اعضا جمع شد. بعضی از انجمنهای شیعی در سوئد هم از انجمنهای بین‌المللی کمک مالی دریافت می‌کنند. از این میان مجمع اهل البیت را می‌توان نام برد که سرمایه برای سفر و پرداخت معاش برای روحانیون را از این طریق دریافت می‌کند. مقدار این کمک مالی نامعلوم است.

##PAGE=18##

بحث های ویژه اعتقادی

شیعه ۱۲ امامی بر این اصل بنا شده است که هر شخص مسلمان وظیفه دارد یک عالم را به عنوان مرجع تقلید خود انتخاب کند و در مسائل شرعی از او پیروی کند. این عالم را مرجع تقلید می‌نامند و جمع آن مراجع تقلید است. به طور تقریبی در واقع به معنی منبع برای پیروی می‌باشد. در عمل این تقلید به این اساس است که هر گاه یک شخص در مسائل دینی خود دچار سوال، تردید و مشکل شد بداند به کجا باید مراجعه کند تا جواب درست را در مورد مسائل شرعی خود در آن مسئله با شرایط خاص خود دریافت کند. یک مسئله مهم در میان اعتقادات شیعیان ضرورت تقلید از یک مرجع است. (به Gleare 2007 به طور مثال مراجعه کنید).

هر مرجعی یک کتاب توضیح المسائل به نام رساله دارد. در این کتاب تمام مسائل شرعی، فتوی جمع آن فتاوا؛ جمع آوری شده است. انجمنهای بزرگتر در سوئد این رساله‌ها را برای فروش دارند. همچنین می‌توان به این مسائل از طریق صفحات اینترنتی دسترسی پیدا کرد. مراجع مهم پایگاههای اینترنتی دارند که به چندین زبان است و تمام سفارش‌های آنها را می‌توان در سایت هایشان خواند.^{۱۳}

با وجودی که در عمل همه زنان و مردان، از همان مرجع تقلید که از قبل در خانواده انتخاب شده است را پیروی می‌کنند، اما در تئوری هر شخص باید خود اقدام به انتخاب مرجعی کند که بهترین در تفسیر و استخراج مسائل اسلامی باشد. برای همین مرجع هر کسی یک مسئله کاملاً شخصی می‌باشد و هیچگونه لیستهای رسمی یا نتیجه گیری‌هایی رسمی برای چگونگی انتخاب مرجع تقلید یا چگونگی وقوع انتخاب برای یک مسلمان شیعه وجود ندارد. تحقیقات اروپایی نشان می‌دهد که نسل جوان گاه از مراجع مختلفی در مسائل مختلف پیروی می‌کنند (Moss 2008) که چگونگی آن در مورد سوئد باز هم نامعلوم است. این بسیار معمولی است که حتی مسلمان سنی هم

۱۳ برای مثال به این سایتها مراجعه کنید:

<http://www.sistani.org>

<http://www.alhaeri.org>

<http://english.khamen.ir>

<http://www.alnajafi.org>

<http://www.mohaqeq.org>

دیدگاهها را در مسائل اعتقادی از سنتهای مختلف (مراجع مختلف) باهم مخلوط می‌کنند. [بسیاری از شیعیان از] آیت‌الله سیستانی تقلید می‌کنند. سیستانی که متولد ایران است در نجف در عراق زندگی می‌کند. (متولد ۱۹۳۰ در مشهد ایران) و نفوذش در همه جهان شیعه گسترش دارد. سایت اینترنتی ایشان sistani.net به نظر می‌رسد که بسیار بازدیدکننده دارد و به طور فراوان از طرف شیعیان استفاده می‌شود. سیستانی در حال حاضر از بزرگترین مراجع شیعه است که پیروانی در همه جهان دارد. (به Gleave 2007: al-Rahim 2005 مراجعه کنید). آن نمایندگان انجمنها که داوید تورفیل با آنها مصاحبه کرده است اذعان داشتند که ۷۰-۸۰ درصد از شیعیان سوئد او را به عنوان مرجع تقلید خود برگزیدند. این اطلاعاتی همچنین از رهبر شیعیان مسلمان گتمبرگ و ترولتهستان هم که یوران لارسون با آنها گفتگو کرده است تایید شده است. به نظر می‌آید که دومین مرجع تقلید در میان شیعیان سوئد آیت‌الله خامنه ای (متولد ۱۹۳۹) است که رهبر جمهوری اسلامی ایران است.^{۱۴}

##PAGE=19##

به جز این دو می‌توان آیت‌الله وحید خراسانی (متولد ۱۹۲۱) و آیت‌الله مکارم شیرازی (متولد ۱۹۱۴) در ایران، آیت‌الله حائری توسط ایرانیان و بخصوص شیعیان پاکستان تقلید می‌شوند. آیت‌الله بشیر نجفی (متولد ۱۹۴۲) در پاکستان که یک مرجع رایج در میان پاکستانیان است و همچنین آیت‌الله محقق کابلی (متولد ۱۹۲۸) در افغانستان که بین حاضرهای افغانستان رایج است. بعضی‌ها هم از قبیله شیرازی از جمله آیت‌الله مجتبی حسینی شیرازی متولد ۱۹۴۳ که در انگلستان زندگی می‌کنند پیروی می‌کنند.

قاعده این است که هر مسلمان شیعی باید از یک مرجع زنده تقلید کند. اما غیر معمول نیست که بعضی از شیعیان بر ادامه تقلید شخصی که قبلاً انتخاب کرده بودند و اکنون در قید حیات نیست پردازند. بخاطر همین بعضی از مراجع وفات یافته، امروزه برای عده ای از مسلمانان شیعی سوئد بخاطر ادامه تقلیدشان از این شخص حائض اهمیت هستند. اینجا می‌توان آیت‌الله فضل الله لبنانی (وفات ۲۰۱۰) و آیت‌الله محمد باقر الحکیم عراقی (وفات ۲۰۰۳) معلم سیستانی آیت‌الله قاسم الخویی (وفات ۱۹۹۲) و همچنین آیت‌الله روح الله خمینی که رهبر انقلاب اسلامی ایران بود (وفات ۱۹۸۹) را نام برد.

تفاوت های موجود بین این علما و چگونگی اجرا و تفسیر احکام آنها از طرف مقلدینشان در سوئد خارج از پژوهش این مطلب است و اینجا نیازی برای پژوهش بیشتر در این باره دیده می‌شود.

ولایت فقیه

۱۴ اشاره به این نکته بسیار مهم است که سیستم ولایت فقیه از تغییرات بسیار بزرگی در هنگام رحلت امام خمینی در سال ۱۹۸۹ و به قدرت آمدن خامنه ای برخوردار شده است. برای بحث در مورد این تغییرات به Milani 1992 مراجعه کنید.

همزمان که شباهتهای خانوادگی در گروههای شیعی وجود دارد لازم است که به این نکته تاکید شود که علمای شیعه می‌توانند در بعضی مسائل باهم اختلافاتی داشته باشند. مسئله ای که امروز در بحث عقایدی بسیار مهم است مسئله ولایت فقیه می‌باشد. و آن اصل مربوط به قانون اساسی است که در فرم حاضر آن که توسط آیت‌الله روح‌الله خمینی به عمل آمد و به عنوان اساس سیستم سیاست جمهوری اسلامی ایران بعد از انقلاب ۱۹۷۹ قرار گرفت. (برای معرفی با جزئیات بیشتر به Hjärpe & Persson 2007 مراجعه کنید). مسئله اصلی در ولایت فقیه این است که علما قدرت سیاسی مستقیم داشته باشند همان چیزی که در ایران امروز اجرا می‌شود. توافقی درمورد این اصل در میان علمای شیعی وجود ندارد. برعکس این مساله ای است که اکثر علمای شیعه علناً نسبت به آن موضع گیری می‌کنند. در واقع نظریات متفاوتی درمورد اتصال بین رهبر دینی و رهبر سیاسی در بین رهبران مسلمان شیعی وجود دارد. (برای مثال به فضل هاشمی ۲۰۰۸:۲۰۱۱ مراجعه کنید). در حالی که آیت‌الله خمینی که بالاترین رهبر ایران بود اولین شخصی بود که به عنوان رسمی به عنوان ولی فقیه مطرح شد.^{۱۵}

به طور مثال آیت‌الله سیستانی به طور فعال خود را پشت اینگونه دیدگاه‌ها قرار نداده است. (فضل هاشمی -۱۹۹۸:۱۹۸###PAGE=4###) بخاطر این دلیل غیرعادی نیست که مسلمانان شیعی در سوئد از سیستم

سیاسی که در ایران بعد از سال ۱۹۷۹ رشد کرد، فاصله گرفتند. آیت‌الله سیستانی در عراق اظهار داشته است که این قدرت سیاسی باید با یک انتخابات دموکراسی انجام شود.^{۱۶}

###PAGE=۲۰###

در میان مسلمانان شیعی که آیت‌الله خامنه‌ای را به عنوان مرجع خود انتخاب کرده اند اکثر دلیل سیاسی نسبت به دلایل و حقایق شرعی برای انتخاب خود دارند. [وی برای بسیاری از شیعیان، اعلم به حساب نمی‌آید]، ولی موقعیتش به عنوان بالاترین رهبر در ایران ایجاب می‌کند که بعضی از شیعیان بخواهند او را به عنوان مرجع انتخاب کنند تا بتوانند از این طریق از جمهوری اسلامی ایران حمایت کنند. افراد دیگر بر این عقیده هستند که انتخاب یک مرجع فقط باید بر این پایه استوار باشد که کدام یک از مراجع تقلید در مسائل شرعی اعلم هستند و به نظر می‌رسد که بسیاری از مسلمانان شیعه در گتمبرگ و استکهلم سیاست و دین را از هم جدا می‌دانند. برای همین ما بر آنیم که بسیاری از مسلمانان شیعی سوئد نظریات متفاوتی در زمینه سیستم ایرانی موجود و نقش اسلام در جامعه دارند. این مسئله یک مسئله حساس سیاسی است و به نظر می‌رسد که اکثر انجمنهای شیعی از مطرح شدن این مسئله در فعالیتهای روزمره خود جدا خودداری می‌کنند. با وجود این در مسجد بزرگ در یاکوبس بری عکسهای خمینی و

۱۵ لازم به تاکید است که موفقیت ایشان به عنوان مرجع دلیلی برای بحثهای انتقادی بوده است و حسین علی منتظری به طور مثال مرجع بودن خامنه‌ای را زیرسوال برده است. به رحیمی ۲۰۱۲:۱۹۹ مراجعه کنید.

۱۶ برای بحث در این مسئله مراجعه کنید به سایت <http://www.sistani.org/index.php?p=831716&sid=11&pid=960> و همچنین رحیمی ۲۰۱۲.

خامنه ای و محمد باقر صدر بر دیوار در سالن بزرگ نماز زده شده است. مسئول انجمن می گوید که بحثهای بسیاری در بابت اینکه این عکسها باید پایین آورده شوند یا نه انجام شده است. آنها می گویند که با این همه آنها انتخاب کرده اند که عکس این افراد بر دیوار باقی بماند چرا که این سه تن از اهمیت خاصی برای دین برخوردار هستند.

ارتباطات با سنی ها

بحث دیگری که در این اواخر داغ بوده است در مورد روابط نسبت به اسلام سنی است. اسلام شیعه در اصل در ارتباط با مسئله خلافت بر مسلمانان پس از مرگ محمد پیامبر به وجود آمد. اولین رهبر شیعه یعنی علی در ابتدا این مبارزه را باخت. لحن سخن گفتن شیعه ها در مقابل سه خلیفه اول سنی یعنی ابو بکر، عمر و عثمان در برهه هایی از زمان بسیار تند و سرزنش آمیز بوده است (Moomen 1985). سپس در دهه های اخیر این لحن سرزنش آمیز بسیار روبه کمرنگی نهاد و این به خاطر این بود که جمهوری اسلامی بر آن بود تا رهبری خود را حتی بر مسلمانان سنی گسترش دهد.

رهبران مهم شیعی به طور مثال آیت الله سیستانی در نجف و آیت الله خامنه ای بارها به برقراری روابط خوب بر همه مسلمانان تاکید داشته اند. این دو هر دو به طور باز برانگیختگی و دشنام را به خلفای اولیه سنی توبیخ کرده اند. سیستانی به ایجاد روابط برادری بین سنی و شیعی در عراق همواره شیعیان را ترغیب کرده است. "در مورد مسلمانان سنی به عنوان برادران ما سخن به میان نیاورید." این گفته معروف او در یکی از سخنرانی هایش می باشد. "بلکه در مورد آنها بگویید مثل ما." (themuslim500.com). خامنه ای در یک فتوا در سال ۲۰۱۰ ناسزا گفتن به همسران پیامبر و همکارانشان را ممنوع کرد. بغیر از این دو رهبر معروف آیت الله فضل الله که در سال ۲۰۱۰ فوت کرد و رهبر با نفوذ دیگری است که تشویق به برقراری برادری با مسلمانان سنی کرده است (Soneid 1995).

روند برادری زیاد واضح نیست. در دهه های اخیر انقلابها در عراق، لبنان و بحرین و انقلابهای دیگر در جهان عرب
##PAGE=۲۱## و شیعه خاورمیانه و تبعیضی که اینها به نحوهای مختلف در معرض قرار گرفتند

امروز به صورتهای جدیدی در آمده است. اسلام شیعه و گروه های مسلمانان شیعی هم همچنین یک فاکتور قدرتی با روش جدیدی در خاورمیانه محسوب می شوند و همزمان اعتراض های ضد شیعی در میان گروههای سنی تقویت شده است. (Steinberg 2009) یکی از پیامدهای آن این است که اعتراض های سنتی و خشونت آمیز بر علیه مسلمانان شیعه تا حدی دوباره برپا شده است. (Haldén 2011) تفسیرهای مجاهدان امروزه از قرآن که بیشتر در میان مسلمانان سنی در عراق امروز وجود دارد بر علیه مسلمانان شیعی است که به عنوان رافضی نام برده می شوند یعنی ردشدگان. (برای اطلاعات در مورد تفسیرهای قرآن مجاهدان علیه شیعه به Haldén 2012:122-123 مراجعه نمایید.) در تضاد با سیستانی و دیگر علماء بزرگ در همان خط گروهی از علما با صدای بلند توسط تکنولوژی اطلاع رسانی نوین به صورت علنی می خواهند بحثهای سرزنش آمیز ضد سنی را روی صحنه بیاورند و

بر علیه روابط برادری اقدام کنند. کسانی که به شدت با این روش کار می کنند گروه شیرازی هستند. که این گروه نمایندگانی مثل آیت الله مجتبی حسینی شیرازی، سید مصطفی شیرازی و به ویژه سرزنش کننده معروف شیخ یاسر الحبيب (متولد ۱۹۷۹) را می توان نام برد. این شخص نام برده جدیداً از کویت بیرون شد. از آنجا با سخنرانیهای تحریک آمیز خود سعی کرد تا بین سنی و شیعه را شکراب کند. او امروز در لندن است و از آنجا روی کانال تلوزیونی خود یعنی کانال فدک، پیامهای تلوزیونی ارسال می کند. فدک نام باغی است که خلیفه سنی ابو بکر، طبق روایت های تاریخی شیعی از دختر پیامبر فاطمه زهرا دزدید.^{۱۷}

یاسر الحبيب درمورد پیروزی های قبلی مسلمانان شیعی بر مسلمانان سنی سخن می گوید. او نماد تحقیر آمیز "بکری" را درمورد مسلمانان سنی استفاده می کند. یعنی آنها که ابو بکر را تبعیت می کنند. او در یکی از سخنرانی هایش می گوید: "بعضی ها از بهار عرب حرف می زنند، اما من از بهار حسین حرف می زنم. پرچم های حسین باید دوباره بر فراز مکه و مدینه به اهتزاز در بیایند."^{۱۸}

یاسر الحبيب همچنین کتاب هزار صفحه ای را نوشته است که عنوان اش این است "پلیدی: وجه دیگر عایشه" که در آن عایشه همسر پیامبر از منظر بدی توصیف شده است.^{۱۹} یاسر الحبيب یک استثنا بین رهبران شیعی است و فعالیت هایش یک نشانه برای افزایش اختلاف بین سنی و شیعی در جهان است.^{۲۰} [در ایران به طور رسمی با وی برخورد شده و رهبر ایران اعلام کرده است که اقدام توهین آمیز نسبت به صحابه ممنون و خلاف مذهب شیعه است]

##PAGE=۲۲##

^{۱۷} Veccia Vaglieri توصیف می کند اختلاف درمورد باغ فدک بصورت زیر در دایره المعارف اسلام آماده است: پس از مرگ پیامبر بود که اختلاف بین فاطمه و ابو بکر آغاز شد. فاطمه اظهار داشت که فدک سهم پیامبر از جنگ خیبر بود و به عنوان ارث باید به او برسد که دختر پیامبر است. از آن طرف ابو بکر ادعا می کرد که اختیار باید همانطور باقی بماند که خود پیامبر تصمیم گرفته بود. بخاطر اینکه این یک مسئله درمورد صدقه بود. (یعنی ملک عمومی که برای کارهای خیر استفاده می شد). او می گفت که پیامبر خود گفت که ما ارث نمی بریم و آنچه که او بجایی گذاشته صدقه است. (ما ترکنا صدقات). علی از همسر خود حمایت کرد و این مسئله ارث موقعیت خود را نسبت به ابو بکر بدتر کرد. خلیفه از یک لحن پدرانه در حرف زدن با فاطمه استفاده کرد ولی او ممانعت کرد با وجودی که خلیفه از او دعوت کرد که شاهی بیاورد که پیامبر این باغ را به او داده است. ولی چون او فقط شوهر خود و یک خانمی به نام ام ایمن را به عنوان شاهد داشت خلیفه شهادت آنها را غیر کافی دانست. [...] با این حال اعتراف می کند که بایستی یک درآمد تضمین شده به خانواده پیامبر تعلق بگیرد. رد کردن ادعای فاطمه در چشم شیعیان بسیار نامنصفانه آمد.

^{۱۸} <http://www.youtube.com/watch?v=wZ5f8Sn5aVw>

^{۱۹} al-habibi, shiykh yasser Alfahesha, alwajh, alakhira le-aisha [Obscenety: the other face of aisha]

khoddam al-Mahdi

^{۲۰} برای اطلاعات بیشتر درمورد شیخ یاسر الحبيب به این سایت مراجعه کنید:

<http://alqatrah.net/en/index.php>

این که در چه وسعتی این تفسیر در بین شیعیان موجود در سوئد منتشر و معروف شده است را نمی‌دانیم. اما امام مسجد ترولهتتان اشاره می‌کند که او اغلب سوالاتی در مورد گروه شیرازی و لحن ضد سنی‌شان دریافت می‌کند. یکی از دلایل مهم برای این تنش‌ها و اختلافات مربوط می‌تواند ویدئو کلیپ‌هایی باشد که در یوتوب یافت می‌شود و در آنها نشان داده می‌شوند که مسلمانان سنی چگونه مسلمانان شیعی را در عراق و سوریه دار می‌زنند. اینگونه منابع معمولاً احساسات مسلمانان شیعه و انجمن‌ها را از مسافتی دورتر از خاورمیانه برانگیخته می‌کند. پراکندگی که بین رای‌های جدلی و رای‌های مسالمت‌آمیز در مسئله روابط با سنی‌ها برقرار است در این اواخر از پیامدهایی در جهان شیعه برخوردار بوده است. بعضی از پژوهشگران بر این قصد هستند که امروزه اختلاف میان مسلمانان خاورمیانه بیشتر از مسئله اسرائیل - فلسطین، مشاجره‌آمیز و تصنعی است. انسانهای زیادی در این مشاجره بین سنی و شیعی در این دو سال اخیر کشته شده‌اند. نسبت به تعداد انسانهایی که طی سی سال در مسئله فلسطین - اسرائیل کشته شده‌اند. (Litvak 2011) در پاکستان خشونت‌های فرقه‌ای افزایش یافته است و در زمان اخیر صدها شیعی با سوء قصد کشته شده‌اند.

در آرامگاه امام حسین در کربلا دو نماز جماعت همزمان برپا می‌شود. یکی به امام جماعت یکی از نمایندگان سیستمی و دیگری نماینده گروه شیرازی. با این که یاسر الحبيب و دیگر مجادلان از گروه کوچکی در میان علماء شیعه تشکیل شده‌اند اما این پیام برانگیختگی در میان شیعه جای خود را باز کرده است. این حتی در مورد سوئد هم صدق می‌کند و مخالفت‌ها در مورد جایگاه‌های متفاوت به وضوح در فیس بوک و فروم‌ها و بحث‌های روزانه دیده می‌شود. (برای مثال Sorgenfrei 2009 مراجعه بفرمایید). تعدادی از گروه‌های مسلمانان شیعه در تعدادی از مصاحبت‌ها اذعان داشته‌اند که تهدید شیعیان از جانب مسلمانان سنی در سوئد غیر معمول نیست. اختلافاتی که ما بین مسلمانان در سوئد شاهدیم، به نظر می‌رسد اغلب به خطای تضادی بین‌المللی ربط داشته باشند. و تکنولوژی جدید نشر اطلاعات در اینجا نقش مهمی بر نشر بحث‌ها و پیام‌های پر از تضاد ایفا می‌کند. (مقایسه Stenberg 2009)

همزمان حائز اهمیت است که تاکید شود بسیاری از رهبران سنی در سوئد ادعا می‌کنند که آنها سعی می‌کنند تضادهای بین شیعه و سنی را ضعیف‌تر کنند و اینکه فعالیت‌هایشان شامل همه مسلمانان می‌شود.

هلال و جشن عید

یکی دیگر از مسائل شرعی شیعه که از اهمیت سیاسی خاصی برخوردار نیست اما یکی از مسائل دائم‌البحث در میان شیعیان در جهان و در سوئد است مسئله زمان شروع و به پایان رسیدن ماه رمضان می‌باشد. تقویم اسلامی بر پایه ماه است. یعنی این تقویم از حرکت ماه به جای خورشید پیروی می‌کند. برای همین اول هر ماه با هلال آغاز می‌شود و هنگام دیدن هلال دیگر به پایان می‌رسد. در اینجا توضیح بیشتری در مورد اینکه این مسئله چه مفهومی دارد و علماً چه خطوط مختلفی در این مسئله دارند به عمل می‌آید. بعضی از آنها می‌گویند که انسان باید هلال را با چشم غیر مسلح ببیند که حساب شود و بعضی دیگر می‌گویند که کافی است که بتوان آن را پشت ابر هم دید و

بعضی دیگر می‌گویند که کافی است افرادی که در همان محدوده که همزمان شب دارند هلال را ببینند. و سوال اینجاست که تا چه مسافتی می‌تواند به عنوان هم زمانی شب تلقی شود. اینجا علما تفسیر و تحلیل مختلفی از مسئله دارند که این پراکندگی درمیان هر دو گروه سنی و شیعی وجود دارد. (به طور مثال به Skuvgaard-Petersen 1992 مراجعه کنید).

##PAGE=۲۳##

این مسائل می‌تواند منجر به مشکلاتی در عمل شود. با توجه به اینکه عید بزرگ یعنی عید فطر زمانی جشن گرفته می‌شود که ماه روزه یعنی رمضان به پایان برسد، از آنجا که مسلمانان شیعه عضو انجمنها از مراجع گوناگونی تقلید می‌کنند، در نتیجه انجمن‌ها مجبور هستند که نماز عید که نشان‌دهنده پایان رمضان است را در چند روز مختلف بخوانند و عید را در چند روز جشن بگیرند که همین مشکلات اداری ایجاد می‌کند و تلاش بیشتری را می‌طلبد. این خود سبب برانگیخته شدن بحثهای سیاسی می‌شود. چرا که به نظر بعضی‌ها همه شیعه‌ها بخاطر دلایل سیاسی باید از یک خط تبعیت کنند و وحدت را در میان شیعه بدین ترتیب محکم تر کنند.

رمضان و روزه

یکی دیگر از مسائل شرعی شیعه که در این اواخر بحث و جدل و سردرگمی در میان شیعیان سوئد بوجود آورده است مسئله روزه می‌باشد.^{۲۱} سال اسلامی قمری از سال شمسی میلادی کوتاهتر است. این باعث می‌شود که این تقویم هر سال ده روز نسبت به هم جلوتر بیفتند. یعنی ماه روزه مسلمانان هر سال تقریباً ده روز زودتر از سال قبل آغاز می‌شود. و هر سی و سه سال یکبار همه تقویم را می‌گردد. در قسمتهای جنوبی که تقریباً همه مسلمانان زندگی می‌کنند روزهای سال تقریباً یک اندازه هستند که این باعث می‌شود که این گردش مشکل خاصی را ایجاد نکند. در سوئد با اختلاف شدید طول روشنایی روزها وضعیت متفاوت می‌شود.

اولین مسلمانان شیعه در دهه ۱۹۷۰ به سوئد آمدند. در سال اولشان در سوئد رمضان مصادف با وسط تابستان شد و آنها درست مثل سنت از طلوع آفتاب تا به غروب آن روزه گرفتند. آنها در جنوب سوئد زندگی می‌کردند که حداقل در آنجا یک شب کوتاه در تابستان ایجاد می‌شود. الان تقویم یک دور زده و مسلمانان سوئدی شیعی بیشتر شده اند و خیلی‌ها در شمال سوئد زندگی می‌کنند که مشکل را بدتر می‌کند. این مشکل را مسلمانان شیعی و سنی مشترکاً دارند. اما مشکل برای شیعیان کمی بیشتر اورژانسی می‌شود. چرا که آنها مسائل شرعیشان طور دیگری چگونگی غروب آفتاب را تعریف می‌کند. طبق شرع سنی غروب آن زمانی است که صفحه آفتاب کاملاً پشت افق غربی پنهان شود. برخلاف آن در شیعه تعریف بر این است که قرمزی در آسمان شرقی از سمت الرأس بگذرد. یعنی وقتی آسمان شرقی تاریک شود. این حالت پس از غروب سنی‌ها اتفاق می‌افتد. همچنین این حالت اصلاً در

۲۱ توصیفی از چگونه جشن گرفتن یک خانواده شیعی در سوئد در 2009 Sorgenfrei وجود دارد.

روشنترین هفته‌های تابستان در سوئد اتفاق نمی‌افتد اگر در بالاترین قسمت‌های شمالی سوئد باشید. اگر ماه رمضان در آن زمان بیفتد یعنی اصلاً افطار نداری. برای پیدا کردن راه حلی برای این مشکل خاص سوئدی‌های شیعی در خلال سالها از مراجع خود چاره جویی کردند. مرجع‌های متفاوت راه حل‌های متفاوت ارائه داده‌اند. بعضی گفتند که اگر غیر ممکن است که از زمان خورشیدی تبعیت کنند موظف هستند از زمان‌های خورشید در کربلا یا شهر دیگری از کشورهای هسته‌ای تبعیت کنند. بعضی‌ها به طور ثابت می‌گویند که روزه نباید از ۱۶ ساعت طولانی‌تر شود. و برای همین بدون توجه به موقعیت خورشید در آسمان پس از ۱۶ ساعت می‌توان افطار کرد. درمورد اینکه چه وقت و چگونه این مراسم باید اتفاق بیفتد این یک مسئله متحد در میان مسلمانان شیعی نیست همان طور که این تضادها و اختلاف‌های خطی در میان مسلمانان سنی سوئد هم وجود دارد. (Larsson 2011)

##PAGE=24##

ارتباطات بین‌المللی

در تحقیقات قبلی درمورد شیعه در اروپا پیش از هر چیز اهمیت ارتباطات شبکه‌ی بین‌المللی که مسلمانان شیعه را فرارزهای قومی به هم متصل می‌کند مطرح شده است. همزمان به طور مثال محقق یونانی **Matthijs van den Bos** نشان داده است که ارتباط بین رهبران شیعی در اروپا قبل از هر چیزی جنبهٔ شخصی دارد و از طریق این افراد است که گروه‌های مسلمانان شیعه می‌توانند به حوزه‌های دینی در کشورهای هسته‌ای شیعی متصل شوند. برای همین از نظر **van den Bos** نمی‌شود از یک شیعه اروپایی در سطح سازمانی سخن به میان آورد. (van den Bos 2012:560)

طبق برآورد ما به نظر می‌رسد که شخص **van den Bos** در سوئد به خوبی هم خوانی دارد. اگر انجمن نیاز به کتاب یا حمایت از یک مسئله خاص شرعی اسلامی داشته باشد به نظر می‌رسد که آنها پیش از هر چیز به حوزه‌ها در مکان‌های مختلف جهان که خودشان به علمای بزرگ وصل می‌شوند مراجعه می‌کنند. از مهمترین حوزه‌ها نجف در عراق و قم در ایران است.

ISS که سازمان همکاری است خود به هیچگونه سازمان بین‌المللی وصل نمی‌باشد. اما در انجمن‌های مجزا می‌تواند چنین اتصالاتی برقرار باشد. در این رابطه می‌توان از مجمع اهل البیت و فدراسیون جهانی مجتمع مسلمانان خوجه (و همچنین شعبه اروپایشان به نام **Council of European Jamaats, COEJ**)^{۲۲} چند سازمان بین‌المللی مهم هستند که مهم است نام برده شوند. مجمع اهل البیت در تمام جهان انجمن‌های شیعی ترتیب می‌دهد. جایگاه این سازمان در ایران می‌باشد. برای قسمت شیعیان سوئدی این سازمان پیش از هر چیز واسطه امامان (روحانیون) است. اولین کارکرد **COEJ** به نظر می‌رسد این باشد که ارتباط بین انجمن‌های خوجه و افراد را در اروپا برقرار

می‌کند. در خلال چند سال COEJ اردوهای تابستانی در Kärso جزیره ای در نزدیکی استکهلم داشته است. در این اردوها جوانان خوجه از سوئد و همچنین از انگلستان باهم آشنا می‌شوند.

نشریات، اینترنت و دیگر وسائل ارتباط جمعی

شیعیان مسلمان سوئدی در زمینه ترجمه و چاپ فعال هستند. چندین کتاب و **مقاله هسته‌ای** از علمای بزرگ به سوئدی ترجمه شده است. اما در حال حاضر اطلاعات سیستماتیکی در این زمینه وجود ندارد. در این میان یاران منتظر که یک گروه سوئدی شیعی با ملیت های متفاوت هستند، دورهم جمع شده اند تا علوم اسلامی را منتشر کنند. این گروه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. فعالیت آنها متشکل شده است از یک سایت به آدرس www.dvv.se و ترجمه و نشریه از کتب اسلامی. تاکنون تقریباً ۳۰ کتاب ترجمه و چاپ شده است. در این میان سند شیعی یعنی نهج البلاغه و کتاب ادعیه یعنی مفاتیح الجنان را می‌توان نام برد. این گروه یک کتابفروشی اینترنتی وابسته به خود دارند www.dvvshop.se. آنها همچنین سایتهایی برای نشریات خود به طور جداگانه دارند به طور مثال: www.nahj.se که نهج البلاغه را معرفی می‌کند. یاران منتظر همچنین یک گروه فیسبوک به همین نام دارند (Den Väntades Vänner/DVV).

اشخاصی که این گروه را می‌گردانند ملیت های متفاوتی دارند و در همه کشورهای پراکنده هستند. هدف یاران منتظر به صورت زیر در سایت گروه معرفی شده است:

"یاران منتظر یک گروه غیر وابسته به حزبهای سیاسی است که فعالیت خود را از سال ۲۰۰۵ آغاز کرده است. ما جوانان مسلمان از فرهنگها و ملیتهای متفاوت هستیم که در داخل مرزهای سوئد گرد هم آمده ایم. ما انتخاب کرده ایم که خود را از هر موقعیت دفاعی برهانیم تا به جای آن راه صلح را پیش گیریم و با یاری و برکات پروردگار و تلاش مبارزه را جلو ببریم و با کمک افزایش آگاهی و علم نور را بر سایه‌های تاریک جهالت بگسترانیم."^{۲۳}

حتی مرکز امام علی دارای سایت کاملی می‌باشد که به غیر از اعلان برنامه‌های مسجد و در دسترس قرار دادن اطلاعات درمورد اوقات شرعی و اعیاد و مناسبتهای اسلامی، اطلاعات عمومی درمورد اسلام و همچنین لینک هایی درمورد اخبار مربوط به اسلام و همینطور از یک فروم برای امکان پرسیدن سوالهای شرعی برخوردار است.^{۲۴}

مرکز اسلامی امام علی در یاکوبس بری همچنین یک نشریه سوئدی را به نام مدینه از سال ۲۰۱۲ بنیانگذاری کرده است. هدف این است که به چاپ سه شماره در سال پردازد. اما تا کنون تنها یک شماره بیرون آمده است. شماره دو بصورت الکترونیکی قابل دسترس است. مجله مسائلی را که مربوط به جامعه و اسلام است مطرح می‌کند.

^{۲۳} http://dvv.se/index.php?option=com_content&view=article&id=۱۸۶&Itemid=۱۰۷

۲۵-۲۰۱۳ بازدید شده است .

^{۲۴} <http://www.imamalicenter.se>

با کمک هزینه از یک صندوق سرمایه ایرانی برای ترجمه منابع اسلامی کار با ترجمه قرآن به سوئدی آغاز شده است. منبع ترجمه یک منبع انگلیسی قرآن از علی کولی قرایی است. انجمن یاکوبس بری به طور مثال احساس می کند که به یک ترجمه سوئدی که فهم شیعی از قرآن را دربردارد احتیاج است. از این دیدگاه این ترجمه قرار است یک گزینه دیگر نسبت به آن ترجمه ای باشد که محمد کنوت بنستروم در دهه ۱۹۹۰ کرده است. حمایت یاکوبس بری از این ترجمه این را تداعی می کند که این ترجمه (که در بالا اشاره شد) یک ترجمه سنی تلقی می شود.

یک واقعیت که خود از واقعیت دیگری تقویت می شود و آن این است که ترجمه قرآن نام برده شده از طرف دانشگاه الازهر در کریو مورد قبول و حمایت قرار گرفته شده را زیر سوال می برد.

##PAGE=۲۶##

این که شیعیان در اینترنت حضور دارند فقط مختص سوئد نیست. (برای برداشت کلی از وضعیت در کشورهای اروپایی دیگر به طور مثال به Brückner 2009 برای آلمان، و Bunt 2003 برای انگلستان مراجعه شود). بغیر از این صفحات، انجمن نوجوانان الهادی هم صفحه^{۱۰} پر محتوایی که شامل اطلاعاتی درمورد فعالیت های انجمن و ویدئو کلیپ ها و عکس هایی از برنامه های قبلی است دارد. درمورد رسانه های عمومی می توان به وجود گروه فیسبوکی "مسلمانان شیعه در سوئد" اشاره کرد. اعضای این گروه کلیپ های مذهبی و نقل قول هایی را باهم رد بدل می کنند و برای هم به اشتراک می گذارند. بحثها در این گروه تا حدی به زبان عربی است. این صفحه توسط یک خانم ایرانی سوئدی به اسم هدی سالمی سرپرستی می شود. اما اغلب اعضای فعال به نظر عراقی هستند. قابل ذکر هست که بحث های شیعی گاهی در فروم هایی اجرا می شود که صریحاً شیعی نیستند. در اینجا می توان گروه فیس بوک Ja tack, till moské i Sverige (بله ممنون، برای مسجد در سوئد) را نام برد که در اینجا بحث های زیادی با لحن خصومت آمیز شیعی درباره های زمانی مختلف انجام شده است.

غریبگی، سوئدی شدگی و مبارز طلبی جهانی

مسئول سازمان همکاری مسلمانان شیعی در سوئد می گوید که آنها احساس می کنند به عنوان مسلمان شیعی در جامعه دسته کم گرفته می شوند. زمانی که برنامه^{۱۱} تلویزیونی "مأموریت بررسی" به بررسی مسلمانان می پردازد تنها سنی ها بررسی می شوند و آن چه که سنی ها انجام می دهند و می گویند به عنوان معرف برای همه^{۱۲} اسلام منتقل می شود. یک مسئول که ما با آن مصاحبه کرده ایم می گوید: همچنین هیچ نماینده ای از آنها در سیاست وجود ندارد. در میان حزب سوسیال دمکرات که توسط سوسیال دمکراسی ها برای اعتقاد و هم بستگی (جنش قبلی برادری) یک سستی برای همکاری با سازمان های مسلمان وجود دارد. اما به نظر می رسد که همیشه سنی ها را در بر گرفته و تا آنجایی که ما می دانیم این همکاری تا کنون با نماینده شیعی یا با سازمان شیعه نبوده است. (به طور مثال به Catà

Återbeck 2011 & مراجعه نمایید.) همچنین بین نمایندگان مسلمان که در مجلس وجود دارند شیعه مؤمن وجود ندارد.

همچنین مقدار پول کمی که SST برای اعضای خود دریافت کرده است یک برهان دیگری مبنی بر کنار گذاشته شدن شیعه در سوئد است. انجمن موجود در یاکوبس بری یک اولویت بالایی برای مسئله راهیابی و پذیرفته شدن از طرف جامعه سوئدی قائل شده اند. آنها در پی این هستند که خاطرنشان کنند که آنها خود را به عنوان شهروند سوئدی وفادار به جامعه سوئدی می بینند. آیت الله سیستانی در میان مسئله شرعی خود در مورد مهاجرت (فتوا المتغریبن) یک فتوا داده است که در آن عمل کردن برخلاف قوانین جامعه ای که انسان در آن زندگی می کند را حرام اعلام کرده است. در بحثها این ممنوعیت با این مثالها در مورد خلاف قانون شرح داده شده است. سیاه کار کردن یا کمربند نبستن در حین رانندگی از قبیل خطاهایی است که این آیت الله با نفوذ روی آنها خط کشیده است. یعنی این کارها نه تنها ممنوعیت در قانون سوئد دارند بلکه همچنین این کارها برای شیعیانی که از او پیروی می کنند یک جرم بر علیه شریعت است.^{۲۵}

بعنوان یک راه حل برای پیروی از این ممنوعیت و ممانعت کردن از غریبگی که بسیاری از اعضا احساس می کنند بسیاری از انجمنها یک نوع پروسه سوئدی شدن را برای محیطهای شیعی در سوئد راه اندازی کرده اند. به نظر می رسد که انجمن موجود در یاکوبس بری در این رابطه جهت دهنده بوده اند بالاخص انجمن نوجوانان الهادی بعنوان هدایتگر عمل می کنند. در خلال سال های اخیر این انجمن به طور مثال به طور خود آگاهانه ای شروع به جهت دادن فعالیت هایش به سمت گرایش به جامعه سوئدی کرده است.

##PAGE=۲۷##

زمینه این اقدام بر طبق مدیر سرپرست این انجمن عقیل حامد این است که احساس شد بسیاری از اعضای جوان این انجمنها یک نوع زندگی دوگانه دارند که فعالیت انجمن بصورت کاملاً متفاوتی از آن زندگی بود که آنها در بیرون در اجتماع داشتند. از طرف دیگر انجمن های دیگر بسیار تاکید می کنند که اعضای آنها مشکلی در گفتار و نوشتار عربی ندارند تا آنها را مجبور کند که زبان سوئدی را بعنوان زبانی که در مسجد با آن صحبت می شوند بپذیرند. ولی تعدادی از اعضای جوان تر در انجمن یاکوبس بری مطرح کرده اند که آنها احتیاج دارند واضح تر عنوان کنند که مسلمان سوئدی هستند و آنها می خواهند هم سوئدی باشند هم مسلمان. تعداد زیادی از آنها بخاطر همین می خواهند تفاوت واضح تری بین فرهنگ و دین قائل شوند و آنها در مقابل این که انجمن یک نوع انجمن فرهنگی برای حفظ فرهنگ والدینشان شده است واکنش نشان داده اند. بر همین منوال نسبتاً همین واکنش در میان مسلمانان جوان تر سنی وجود دارد. آنها نیز می خواهند تفاوت محرز بین آن چه فرهنگ و دین نامیده می شود پدید آید.

^{۲۵} به طور مثال به این سایت مراجعه کنید:

<http://www.sistani.org/index.php?p=831716&id=11&pid=960>

در تاریخ ۰۳-۰۶-۲۰۱۳ بازدید شده است.

خالص کردن اسلام از بخشهایی که به نظر جنبه فرهنگی دارند تا دینی یک قضیه بارز در غرب می باشد و حقیقتی است که اکثر محققان بزرگ در مورد اسلام و مسلمانان به آن در تحقیق خود اشاره کرده اند. (به Ray 2004 در اروپا و کرلسن Minganti 2007 در سوئد مراجعه کنید).

در میان مسلمانان شیعه سوئدی این احساس وجود دارد که آنها نتوانسته اند همیشه آن پیامی را که می خواهند به گوش اجتماع اطراف برسانند. در رابطه با اولین عزاداری های عاشورا که در استکهلم برگزار می شود به طور مثال خیلی از افرادی که از کنار عزاداری می گذشتند تصور می کردند که این یک راهپیمایی برای حمایت از صدام حسین است. با وجود خفقان و ظلمی که صدام حسین برای شیعیان عراق ایجاد کرده بود، این برداشت بسیار زجرآور بود. برای همین، به طور مثال به قول مسئولین انجمن الولا در گتمبرگ بسیار مهم است که اطلاعات به زبان سوئدی در رابطه با مراسم هایی که در حضور جمع در مناسبت های شیعی برگزار می شود، بین جمعیت پخش شود. به نظر می رسد ریسک اشتباه فهمیده شدن، اولین دلیلی باشد که گاهی باعث می شود (به طور مثال در ترولتهتان) گروه های شیعه انتخاب کنند که هیچ گونه مراسم عمومی در مناسبت های شیعه برگزار نکنند.

برای اینکه بتوان واضح تر به دنیای اطراف پیام را رسانید و همچنین برای جلوگیری کردن از این که جواترها احساس دوگانگی کنند در انجمن یاکوبس بری به همین دلیل یکسری اصلاحاتی انجام شده است که از آن طریق بتوانند خود را به محیط اطراف نزدیک تر سازند. یکی از قسمتهای مهم این اقدامات از جمله روش معرفی خود به دنیای بیرون است. در بروشورها و سایت های انجمن، زبان سوئدی اولین زبان قابل مشاهده برای خواننده است. زبان های دیگر (یعنی عربی و فارسی) وجود دارند ولی تنها با انتخاب ظاهر می شوند. در سایت همچنین توضیح داده می شود که انجمن، یکی از وظایف خود را کمک کردن به اعضای خود برای ادغام شدن در مجتمع سوئد می داند.^{۲۶}

##PAGE=۲۸##

همچنین سعی شده است که در روزهای تعلیم و کنفرانس که انجمن تدارک می بیند از سخنرانان به زبان سوئدی دعوت شود. نرم افزاری که مدیریت انجمن استفاده می کند برای اینکه کارهای اداری خود را ثبت کند به زبان سوئدی است و نه عربی همانطور که قبلا بود. دیدارهای خواهران و برادران و همچنین کنفرانس های القدس هم همه در سالهای اخیر به زبان سوئدی برگزار شده اند. اما باز هم ذکر می کنیم که انجمنهای دیگر استراتژی های دیگری را برگزیده اند. به طور مثال الولا در گتمبرگ فقط اطلاعات به زبان عربی در سایت خود دارد.

چیزی که خیلی در انجمن یاکوبس بری چشمگیر است آنها پرچم های سیاه به زبان سوئدی به طور خصوصی سفارش داده اند. سیاهی یا کتیبه های حسینی پرچمهای خاص با تزئینهایی که در فرهنگ شیعی برای تزئین مسجد و تکیه ها و هیئاتها در مناسبتها به طور مثال محرم و شهادت امام حسین استفاده می شوند. متن های این پرچمها مدح

رهبران قبلی شیعی است و معمولاً به زبان عربی نوشته می‌شود. حتی گروههایی که خارج از منطقه‌های عرب زبان (مثلاً در هند) هستند هم از کتیبه‌هایی به زبان عربی استفاده می‌کنند. برای کم کردن شکاف بین فعالیت و مجتمع اطراف، انجمن یاکوبس بری اکنون پرچمهایی با متن سوئدی برای استفاده در مراسم مربوط سفارش داده است. این اقدامات توصیف شده بدون دغدغه و تضاد و سوال پیش نرفته است بلکه حتی مشاجره‌هایی را بین شیعیان برانگیخته است. انجمن یاکوبس بری یک موقعیت مطابق با جامعه را اقتضا کرده است. در استکهلم به طور مثال انجمن Alby (که به ISS تعلق ندارد) بیشتر قطب محافظ کار و حفظ زبان ملی هستند. می‌توان گفت الولا در گتمبرگ نیز همان موضع را دارند. از یک دیدگاه وسیعتر مسئله پروسه سوئدی کردن به طور واضح با مسئله تغییر نسل متصل است. برای اینکه به طور مثل نوجوانان در انجمن نوجوان الهادی زبان سوئدی زبان یک پارچه آنها است چرا که هر کدام از آنها از ملیتهای متفاوتی مثل چین، پاکستان، عراق، ایران و لبنان می‌باشند.

مسئله سوئدی کردن و وفق دادن همچنین به مسئله دستیابی به دستهای بیرون با روشهای جدید نیز گره می‌خورد. به طور مثال عقیل حامد می‌گوید که آنها در انجمن "به این فکر کرده اند که ما چگونه می‌توانیم شیعه را برای کسی که هیچ چیز درمورد شیعه نمی‌داند معرفی کنیم". چیزی که بسیار مهم است این است که "معرفی هسته" دین صورت بگیرد. هسته طبق نظر حامد عشق است "پیامبر می‌گوید همه چیز از عشق می‌آید". او تعریف می‌کند و تاکید می‌کند که باید بر خنثا کردن تفکر رایج که مسلمانان تروریست هستند اقدام شود.

یکی دیگر از فعالیتهای بیرونی که قابل مشاهده است از جمله مارشهای عاشورایی که در سالهای اخیر در شهرهای متعددی در سوئد برپا شده اند می‌توان نام برد که پیامهای عمومی بیشتری به تماشاگران ارائه می‌دهند. (مقایسه با Moss 2008 برای انگلستان)

شیعه اسلام و امام حسین به طور مثال به مسائلی درمورد حقوق بشر و وظیفه ایستادگی در برابر ظلم بر عموم وصل شده است. همچنین آنها امتحان کرده اند که قهوه و شیرینی پیرکاکا در مارش عاشورایی پخش کرده اند. آنها از انجمن انگلستان الهام گرفته اند. (مراجعه شود به

van den Bos 2012:571-572) انجمن یاکوبس بری تلاش کرده است که اتوبوس اهداء خون در روز عاشورا به مسجد بیاید تا اعضای انجمن خون اهدا کنند. اتوبوس اهداء خون این تقاضا را رد کرد چرا که آنها اجازه ندارند با هیچ ارگان دینی همکاری کنند. در یک ویدئو کلیپ که توسط انجمن نوجوانان الهادی تولید شده است یک مرد جوان درمورد امتیاز عاشورا اینگونه توضیح می‌دهد: "امام حسین یک سنبل برای بشریت است، امام حسین عشق است، عدالت است و صدای مظلومین است. امام حسین منبع عشق الهی موجود در بشر است."^{۲۷}

##PAGE=۲۹##

در این ویدئو درامای کربلا بعنوان یک شورش که در آن از اسلام حقیقی در مقابل منافقانی که شروع به فاسد کردن اسلام کرده بودند دفاع می‌شود معرفی شده است. در این اسلام حقیقی دینی توصیف می‌شود که همه بشریت را

پاس می‌دارد. یک اعتقاد که به عشق به همه^{۲۸} بشریت و صلح، عدالت و تساوی ترغیب می‌کند. برای تقویت این حقیقت که شیعه اسلام امری است برای همه^{۲۹} انسان‌ها بعضی از انجمنها در ارتباط با مارشهای عاشورایی راهنمایان به خصوصی را در نظر گرفته اند که تابلویی با عنوان "از اینجا سوال کن" را حمل کرده اند. وظیفه این اشخاص این است که با مردمی که مارشها را می‌بینند تماس برقرار کنند و برای آنها در مورد اسلام شیعه و امام حسین صحبت کنند. اکثر پلاکاردهایی که برافراشته می‌شود، پیامهای عمومی مثل "هرگز ظالم نباش و هرگز زیر ظلم ستمگر زندگی نکن"، "امام حسین مدرسه ای در عدالت و عشق است"، مزین شده است. اکثر این پلاکاردها به زبان سوئدی نوشته شده اند. چند پلاکارد در مورد مسائل تضادی امروزی نیز در بین آنها یافت می‌شود مثل مسئله غزه و غیر معمولی نیست بعضی از پرچمها با متن یا حسین به زبان عربی تزئین شده باشند. این کارهای برونگرایی شیعه سوئد فقط مربوط به شیعیان سوئد نیست. در انگلستان به طور مثال گروههای شیعه جدید یک بسیج تبلیغاتی در زمینه عاشورا راه اندازی کرده اند که عکسها و نقل قول هایی از جمله نقل قولی از ماهاتما گاندی و تصاویری که توصیف دهنده پیام امام حسین بود را (مقایسه Moss 2008) در این تبلیغات می‌توان مشاهده کرد.

van den Bos می‌گوید اینگونه کارهای مدنی شیعیان در جاهای مختلف اروپا قابل ملاحظه است. در مورد سوئد الهادی اکثراً از انجمنهای انگلستان الهام گرفته اند چرا که شیعیان سوئد نزدیکترین ارتباط را با آنها دارند. بسیار مهم است که تاکید شود که اینگونه فعالیتهای برونگرایی فقط مربوط به مسلمانان شیعه در سوئد نیست.

پس از کشتار بمب گذاری در سیستم حمل و نقل لندن در ۷ ژوئن ۲۰۰۵ و بروز نگرانیهای باز از آن چندین گروه مختلف مسلمان در انگلستان برای بحث در مورد مجتمع و نقش اسلام بسیار فعال بوده اند (Stjernholm 2011). این که اسلام و مسلمانان در اروپا قطب موضوعات بحثها شده اند پدیده بارزی است که تعدادی از محققان همچنین در تحقیقات خود به این مسئله اشاره کرده اند. (Sunier 2009) از طرف دیگر بسیار واضح است که خشونتهای امروزه موجود درون اسلام از جمله جنگهای درونی در عراق و افغانستان تقویت شده اند و به اروپا کشیده شده اند. (به Moss 2008 مراجعه کنید). در سالهای اخیر خشونت بین شیعه و سنی در سطح بین‌المللی افزایش یافته است. طبق اطلاع دهنده ما احساس می‌شود عاملی که به این جریان دامن می‌زند توسعه جریان ایده^{۲۸} سلفیها است. (برای بحث در مورد لحن ضد شیعی بین مسلمانان سنی عقیدتی به Haldén 2011 و Steinberg 2009 مراجعه کنید).

در بلژیک به طور مثال یک مسجد شیعه از طرف یک گروه خشونت آمیز آتش زده و یک روحانی کشته شد.^{۲۸} در سوئد گزارشی بر حمله ای مشابه نداشته ایم اما انجمنها در گتسبرگ شهادت می‌دهند که تهدید بر علیه مسلمانان شیعی در سوئد افزایش یافته است.^{۲۹}

در قسمتهای شمالی گتمبرگ یک اعلامیه پخش شده که مسلمانان را تشویق می‌کرد تا مسلمانان شیعی را بکشند.^{۳۰} بعضی افراد به طور انفرادی احساس کرده اند که آنها مورد آزار قرار گرفته اند هنگامی که در مساجد سنی بصورت شیعی نماز خوانده اند.^{۳۱} بدون اطلاعات گسترده و معرف سخت است که بتوان از تفاوت‌های جغرافیایی سخن به میان آورد اما به نظر می‌رسد که تضادها در گتمبرگ طبق اطلاعات کنونی ما بیشتر از استکهلم است.

ملحقات

انجمن های مذهبی محلی شیعه در سوئد

تدوین شده از Max Stockman 2013-04-05

اعضا انجمن ها در ISS:

۲۹ پلیس گتمبرگ می‌گوید که آنها هیچگونه شکایتی که به طور خاص یک گروه مسلمان شیعه را در بر گیرد به ثبت نرسانده اند. طبق اطلاعات از پلیس تضادها در سوریه یک هراس را ایجاد می‌کند چرا که بر گروههای شهر می‌تواند تاثیر گذار باشد. همینطور ذکر می‌شود که ایرانیان خارج از ایران و ایران از رژیم علوی در سوریه حمایت می‌کنند. تشنج بین افغان‌های هزار در برابر افغان‌های خرج از افغانستان نیز هم می‌تواند افزایش احتمال تهدید را در بر گیرد. طبق معلومات عمومی اکثریت که در اینجا زندگی می‌کنند به استثنای تعداد کمی نسبتا سکولار هستند و از این رو می‌توان گفت وضعیت طبق اطلاعاتی که Petter Backerfall به وسیله پست الکترونیکی در تاریخ ۲۸-۰۵-۲۰۱۳ به یوران لارسون می‌دهد تقریبا آرام است.

۳۰ از آنجا که ما دسترسی به متن این اعلامیه نداشته ایم برای ما سخت است که درمورد هدف و فرستنده احتمالی اظهار نظر کنیم. اما در سال ۱۹۹۱ عبدالله ابن جبرین یک عالم سعودی است که فتوایی بر این مبنا صادر کرد که شیعیان مشرک هستند و برای همین بر حق است اگر دیگر مسلمانان شیعیان مسلمان را بکشند. درمورد این فتوا به Steinberg ۲۰۰۹:۱۵ مراجعه کنید.

۳۱ نماز شیعی در بعضی از جزئیات با نماز سنی تفاوت دارد. از جمله مسلمانان شیعی پیشانی خود را بر یک قطعه سنگ که از گل درست شده می‌گذارند.

نام و آدرس انجمن	تعداد اعضای اعلام شده به SST در سال ۲۰۱۱	دیگر اطلاعات در دسترس
اتحادیه اسلامی سوئدی Datavägen 2B, 175 43 Järfälla	۱۳۰۵۰	جایگاه نشست ISS, دسترسی به مکان بزرگ برای خود، خدمات برای اشخاص عرب زبان و فارسی زبان
مرکز اسلامی کشورهای شمالی Ålgrytevägen 151, bv, 127 31 Skärholmen	۲۷۰	
تهدای از اتحادیه اسلامی Serenadvägen 3, 752 61 Uppsala	۶۰۰	
خانه دین و فرهنگ Danmarksvägen 6A, 582 31 Linköping	۴۵۰	
مرکز فرهنگی اهل البیت Box 13050, 713 00 Örebro	۴۳۶	اهل البیت به معنای "مردم خانه" در زبان عربی می باشد و به خاندان محمد پیامبر اشاره دارد.
انجمن اسلامی 4: Tvärgatan 55, 802 82 Gävle	۴۵۰	
انجمن الزهرا Magasinsgatan 10, 504 35 Borås	۱۸۵	

این انجمن در سال ۱۹۹۳/۱۹۹۲ با نام المصطفی تاسیس شد، ولی در سال ۱۹۹۷ بازسازی شد. زبان عربی غلبه بر زبانهای دیگر دارد. الولا اشاره به عبارت عربی "الولا و البرا" دارد که معنی آن نزدیک شدن به چیزی که خدا دوست می دارد و دور شدن از آن چه که خدا دوست نمی دارد.	الولا Box 2119, 424 02 Angered ۳۸۴	
الهادی اشاره به دهمین امام از ۱۲ امام شیعیان است؛ علی الهادی (علی راه نما)	انجمن فرهنگ سی الهادی Stålgatan 1, 291 59 Kristianstad ۲۱۱	
الزهرا کلمه عربی (آن درخشنده) است و اشاره به دختر محمد پیامبر فاطمه دارد که همسر علی که بعدها خلیفه شد، بود.	انجمن الزهرا Jonas Wenströmsgatan 11, 724 66 Västerås ۷۰۰	
	انجمن فرهنگی و جوانان عراقی c/o al Jaafar, Vasavägen 12, 352 61 Växjö ۸۰۰	
الامین کلمه عربی (آن شخص امین) است و اشاره به محمد پیامبر دارد.	انجمن فرهنگ سی الامین Elektravägen 99, 126 30 Hägersten ۵۰۰	
	مرکز فرهنگی اسلامی جنوب دالارنا Eriksgatan 10, 774 31 Avesta ۲۳۵	

انجمن لبنانیان c/o M Abbas, Oxhagsgatan 86, 561 50 Husqvarna	۳۳۰	
انجمن شیعیه Kärrhöksgratan 34, 556 12 Jönköping	۹۷	متعلق به بوهریان است.
انجمن الرسول c/o J A Hussain, Kungsmarkenvägen 1011 44 Karlskrona	۴۰۰	الرسول کلمه عربی ("مرسل") است که به محمد پیامبر اشاره دارد.
انجمن فرهنگ لبنانیان Västanforsgratan 21, 214 50 Malmö	۳۳۰	
انجمن مذهبی محلی شیعیان Ramelsvägen 131, 213 69 Malmö	۷۰۰	
مرکز فرهنگ عراق Hammaregratan 64, 603 63 Norrköping	۵۵۰	
انجمن اهـل البیت c/o Majid Ali, Torsviksvägen 19, 663 41 Hammarö	۱۹۰	
الزهراسلامی Skjulstagatan 5, 632 29 Eskilstuna	۳۵۰	
انجمن خانواده‌های عرب Rännabannan 10, 252 30 Helsingborg	۱۵۰۰	
انجمن دوستی عرب Luxorgatan 10, 591 33 Motala	۲۶۴	
انجمن عراقی c/o K Habeeb, Lillgräckeatan 13, 116, 451 72 Uddevalla	۲۵۸	
انجمن یاس Box 36009, 400 13 Göteborg	۴۱۶	انجمن فارسی زبان
مرکز فرهنگ الزهرا Lextorpsvägen 7, 461 63 Trollhättan	۱۶۵	
زینب حورا Gjutformsgatan 6, 721 33 Västerås	۶۸۰	زینب الحورا اشاره به زینب دختر خلیفه علی و همسرش فاطمه، دارد.

اهل البيت الرسول Hagvägen 9c, 642 32 Flen	۲۶۰	اهل البيت الرسول كلمه عربی برای خاندان محمد پیامبر است و به خانواده محمد پیامبر اشاره دارد.
انجمن الحیـدری Fjärdholmsgränd 6-8, 127 43 Skärholmen	۱۲۲۰	
الرسول c/o Habib, Verkstadsgatan 18, 352 46 Växjö	۳۵۰	
النور Storås Indusrigatan 6, Angered		النور كلمه عربی است كه معنايش نور می باشد.
انجمن مساه Vattentornsgatan 26, 424 37 Angered		
انجمن فرهنگى الحسـن Industrigatan 23, 291 36 Kristianstad		الحسن اشاره به حسن پسر اول خليفه علی دارد.

مجمع های عضو در سایر سازمانهای سراسری

نام و آدرس انجمن	تعداد اعضای اعلام شده به SST در سال ۲۰۱۱	دیگر اطلاعات در دسترس
مسلمانان شیعه ترولهتتان Lextorpsvägen 976, 461 65 Trollhättan (FIFS)	۵۸۰	شیعیان اوگاندا و با تعدادی گروه افزایش یافته عرب زبان، زبانهای که در این انجمن صحبت می شود اردو، گوجراتی، عربی و سوئدی می باشد. متعلق به گروه خوجه می باشد.

مسلمانان شیعه مشتا Box 3103 195 03 Märsta (FIFS)	۱۸۸	شیعیان اوگاندا، متعلق به گروههای خوجه می باشد
مسلمانان شیعه یون شپینگ Box 8032 550 08 Jönköping (FIFS)	۶۸	شیعیان اوگاندا، متعلق به گروههای خوجه می باشد
تداعی مسلمانان ماریه ستاد	۱۴۸	شیعیان اوگاندا، شاخه بوهری
انجمن اسلامی الزهرا Åldermansvägen 3 145 57 Norsborg (SMF)	۱۸۰۰	
انجمن فرهنگی المنابیل c/o A H Al- Sharkarji Färnebog 64, 2 tr, 123 42 Farsta (SMF)	۱۷۵۴	

تعداد مجموع انجمنهای شیعه در اتحادیه IS:

۳۹

تعداد اعضای گزارش شده:

۳۰۸۷۹

##PAGE=34##

اطلاعات جمع آوری شده که در این صفحات نشان داده می شوند مربوط به تحقیقات نظرسنجی می باشد که است. این نظرسنجی بوسیله یدر ابراهیم انجام شده و در اینجا به شکل اولیه خود ارائه SST از قبال ISS می شود تا بی طرفانه تصویری از چگونگی احساسات انجمن های شیعه نسبت به وضعیت خود را نمایان کند.

##PAGE=35##

گردآوری، ISS تحقیقات نظرسنجی تابستان ۲۰۱۳

انجمنها به وضعیت مسلمانان شیعه در سوئد اینگونه نگاه می کنند	فعالیت انجمن	این مقدار از شیعیان مسلمان وجود هر یک از این انجمنها را تحسین می کنند	اسم و منطقه ً انجمن
تصور مثبت داریم! ما فکر می کنیم شیعیان با مرور زمان در هم پیوندی با جامعه بهتر می شوند. برای این مطلب آنها احتیاج دارند بیشتر در ارتباط با ادارات دولتی مربوطه باشند.	نماز جماعت (هر روز)، نماز جمعه، کلاسهای قرآن، مراسم مذهبی، جشنهای میلاد ۱۴ معصوم، مراسم عزاداری، سرگرمی ها و آموزش های مخصوص به خانواده ها و نوجوانان، سمینار و کنفرانس هایی با موضوعات متفاوت که همگی وضعیت مسلمانان را در سوئد بررسی می کنند.	۳۰۰۰۰	اتحادیه اسلامی سوئدی، Järfälla

مرکز کشورهای شمالی اسلامی، Skärholmen	۳۰۰۰۰	نماز جمعه، همچنین برنامه هایی برای کودکان و خانمها، سخنرانی هایی در حین میلاد و یا وفات امامان	
اتحادیه تداعی اسلامی، Uppsala	۳۰۰۰۰	اجتماع دوبار در هفته بعلاوه دیدارهایی برای خانمها، سخنرانی هایی در حین میلاد و یا وفات امامان	
خانه دین و فرهنگ، Lindköping	۳۰۰۰۰	ما عیدها را در انجمن خود جشن می گیریم. سخنرانی در طول سال، نمازهای جماعت و تدریس و دیدارهایی نیز برای کودکان و خانمها در برنامه های خود داریم.	بهتر و بهتر!
مرکز فرهنگی اهل البیت، Örebro	۵۰۰۰۰	نماز جمعه، مراسم دعا در شبهای پنجشنبه، دیدارهایی برای خانمها در شبهای جمعه، تدریس کودکان در روزهای یکشنبه.	یک آینده روشنی در انتظار است، ما راضی هستیم.

انجمن اسلامی، Gävle	۳۵۰۰۰	ما برنامه‌هایی در طول کل سال داریم، سخنرینهایی در طول ماه‌های رمضان و محرم و همچنین میلادها و وفات امامان برپا می‌کنیم.	همه چیز برای ما خوب است ولی ما احتیاج به کمک بیشتری برای یکی کردن مسلمانان شیعه با جامعه سوئدی داریم.
انجمن الزهراء، Borås	۳۰۰۰۰	دو روز در هفته اجتماع و همچنین یک روز در هفته دیدارهایی برای کودکان و خانمها. اجتماع های وسیعتر هنگام میلاد و یا وفات امامان	
الولا، Angered	۱۰۰۰۰۰	دو روز در هفته اجتماع و همچنین یک روز در هفته دیدارهایی برای کودکان و خانمها. اجتماع های وسیعتر هنگام میلاد و یا وفات امامان	

انجمن فرهنگی الهادی، Kristianstad	۲۵۰۰۰	در طول سال در روزهای میلاد و یا وفات امامان تجمع داریم. تدریس به کودکان در روزهای شنبه و یکشنبه.	
انجمن الزهرا، Västerås	۵۰۰۰۰	نماز جمعه، دیدارها و فعالیتهای مختلف.	ما امیدوار و راضی هستیم.
انجمن فرهنگی نوجوانان عراقی، Växjö	۶۰۰۰۰	فعالیتهای دینی در روزهای پنجشنبه و جمعه (نماز جماعت)، تدریس کودکان در روزهای شنبه و یکشنبه. تجمع بزرگ در روزهای میلاد و وفات امامان.	

انجمن فرهنگی الامین، Hägersten	۴۰۰۰۰	فعالیت‌های گوناگون: رمضان، نماز جمعه، مراسم محرم، پنجشنبه شبها، تعلیم عربی، فعالیت برای نوجوانان، دیدارهای بانوان، مشاوره خانواده، تعلیم قرآن، و غیره.	گروه ما تازه تاسیس شده است و پیش‌دوری‌هایی نسبت به ما وجود دارد. امیدوار هستیم که در آینده وضعیت بهتر شود.
انجمن فرهنگی اسلامی جنوب دالارنا، Avesta	۵۰۰۰۰	دو بار در هفته گردهم می‌آییم. سخنرانی در روزهای میلاد و وفات امامان از روحانی‌هایی که به نزد ما می‌آیند.	خوب!
انجمن لبنانیان، Huskvarna	۲۵۰۰۰	نماز جمعه، سخنرانی، تعلیم قرآن برای کودکان و بانوان	بهتر و بهتر می‌شود ولی پیش‌دوری‌هایی وجود دارد.

انجمن شیعه، Jönköping	۲۵۰۰۰	دو روز در هفته گردهمایی. روزهای میلااد و وفات امامان تجمع بزرگتری ایجاد می شود.	ما احتیاج به کمک برای یکی شدن با جامعه سوئدی داریم.
انجمن الرسول، Karlskrona	۱۲۰۰۰۰	دو روز در هفته گردهمایی و چند بار در ماه دیدارهایی برای کودکان و بانوان ارائه می شود. اجتماع بزرگتر در ایام میلااد و وفات امامان.	وضعیت بهتر و بهتر می شود ولی بیکاری در میان نسل بزرگتر بالا است.
انجمن فرهنگی لبنانیان، Malmö	۲۵۰۰۰	ما بخاطر نداشتن مکان ثابت در حال حاضر فعالیت هایی نداریم اما در طول ماههای رمضان و محرم سالی را رزرو کرده ایم.	بهتر و بهتر!
مجمع شیعیان، Malmö	۷۰۰۰۰	هر روز نماز جماعت، پنجشنبه شبها مراسم نماز جماعت بخصوص، تدریس در روزهای شنبه و یکشنبه، اجتماع بزرگتر در ایام میلااد و وفات امامان.	ما آینده بهتری را امیدوار هستیم اما در حال حاضر پیش دآوری های زیادی در مالمو وجود دارد.

مرکز فرهنگی عراق، Norrköping	۳۵۰۰۰	نماز جماعت، سخنرانی و تدریس کودکان	
انجمن اهل البیت، Hammarö/Karlstad	۵۰۰۰۰	دو روز در هفته گردهمایی و همچنین دیدارهایی برای کودکان و بانوان.	بهتر و بهتر می شود.
الزهرا اسلامی، Eskilstuna	۴۰۰۰۰	ما برای انجمن خود یک سالن جداگانه خریده ایم و به همین دلیل فعالتهای گوناگونی را ارائه می کنیم: نماز جماعت، سخنرانی و دیدارهایی برای کودکان و بانوان.	بهتر و بهتر می شود اما ما احتیاج به کمک برای یکی شدن با جامعه سوئدی داریم.

انجمن خانواده عربی، Helsingborg	۷۰۰۰۰	ما برای انجمن خود یک سالن جداگانه در اختیار داریم و در آن فعالیتهای گوناگونی را ارائه می کنیم. تقریبا هر روز برنامه ای در مسجد وجود دارد.	بهتر و بهتر می شود.
مجمع عربی دوستی، Motala	۱۲۰۰۰۰	دو روز در هفته گردهمایی و همچنین یک بار در هفته دیدارهایی برای کودکان و بانوان ارائه می شود. اجتماع بزرگتر در ایام میلاد و وفات امامان.	بهتر و بهتر می شود.
انجمن عراقی، Uddevalla	۲۵۰۰۰	نماز جماعت و همچنین یک بار در هفته دیدارهایی برای کودکان و بانوان. اجتماع بزرگتر در ایام میلاد و وفات امامان.	ما وضعیت خوبی در سوئد داریم.
انجمن یاس، Göteborg	۶۰۰۰۰	نماز جماعت، سخنرانی و تدریس کودکان	ما راضی هستیم.

مرکز فرهنگی الزهراء، Trollhättan	۳۰۰۰۰	بخاطر نداشتن مکان هیچگونه فعالیتی ارائه نمی شود.	
الحورا زينب، Västerås	۴۰۰۰۰	سه بار در هفته تدریس برای کودکان. پنجشنبه شبها سخنرانی، شنبه شبها تدریس برای بزرگ سالها، چهار بار در ماه دیدارهایی برای بانوان.	ما در آزادی و امنیت زندگی می کنیم اما پیش دآوری هایی نسبت به ما وجود دارد.
اهل البيت الرسول، Flen	۷۰۰۰۰	نماز جماعت، سخنرانی، فعالیت هایی برای کودکان و بانوان	
انجمن الحیدری، Skärholmen	۵۰۰۰۰	تقریبا هر روز نماز جماعت اجرا می شود. دیدارهایی برای بانوان و کودکان وجود دارد.	احتیاج به سرمایه گذاری بیشتری برای نوجوانان و سالمنندان و همچنین سعی برای یکی شدن با جامعه سوئدی وجود دارد.

انجمن نوجوانان الهادی

<http://www.al-hadi.se/v3/>

یاران منتظر (عج)

<http://dvv.se>

سایتهای زیر مربوط به گروه یاران منتظر می باشد:

Islamportalen.se

<http://islamportalen.se>

Islamopeida.se

<http://islamopedia.se>

Duaa.se

<http://duaa.se>

Sunnah.se - لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ (سوره ۳۳ آیه ۲۱)

<http://sunnah.se>

MinHijab.nu

<http://minhijab.nu>

Azan.se - ندایی به سمت خدا

<http://azan.se>

Profeten.nu

<http://profeten.nu>

##PAGE=45##

ImamAli.se

<http://imamali.se>

Fatima Zahra(A) بانوی عالمیان

-

<http://fatimazahra.se>

Imam Hassan(A) - کریم اهل بیت

<http://imamhassan.se>

Imam Sajjad(A) - آقای ستایش کنندگان

<http://imamsajjad.se>

Imam Mahdi

<http://imammahdi.se>

IslamLjus.se - نور علی نور

<http://islamljus.se>

Karbala.se - هر روز عاشورا است و هر سرزمینی کربلا است.

<http://karbala.se>

DVV kultur

<http://dvvkultur.se>

DVV-UNG

<http://dvvung.se>

Islamopedia.se

<http://www.islamopedia.se>

Imam Ali Islamic Center (IAC Sweden)

<http://www.imamalicenter.se> (Järfälla)

Nahjul Balagha

<http://www.nahj.se>

(نکته: سایتی برای کتاب شیعی)

Systerskap.com

<http://systerskap.com>

فورووم خواهران - یک مکان برای ملاقات خواهران علاقه مند جهت بحث درمورد اسلام

<http://systerskap.com/forum>

(نکته: این فورووم برای تمام خواهرانی (مسلمان و غیر مسلمان) که علاقه به بحث درمورد اسلام دارند باز است،

همچنین نه فقط برای مسلمانان شیعه بلکه برای مسلمانان مختلف با مذهب متفاوت. بیشتر اشخاصی که در این

فورووم فعال هستند به نظر می رسد که سنی می باشند ولی شخص مسئول برای این فورووم شیعه می باشد.)

##PAGE=46##

مرجع های به کار برده شده در این کتاب

Abdulhussein, Mustafa (1995) Burhanuddin, Sayyidna Muhammad” i John L. Esposito (red.)
The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World, Vol 1. Oxford: Oxford University
Press, ss 237-238.

Aneer, Gudmar (2001) Här vårdar man sina persiska traditioner – om sufiskolan MTO Shahmaghsoudi i Göteborg. I David Westerlund (red.) *Levande Sufism*. Falun: Nya Doxa, ss 204-221.

van den Bos, Matthijs (2011) European Shiism? Counterpoints from Shiites organization in Britain and the Netherlands. I *Ethnicities*, Vol. 12, No. 5, ss. 556-580.

Brückner, Matthias (2009) Schiitsche Gemeinnschaften im deutschen webspase. I Mattias Brücker och Johanna Pink (red.) *Von Chatraum bis Cyberjihad. Muslimische Internetnutzung in lokaler und globaler perspektive*. Wüzburg: Ergon Verlag, ss. 95-132.

Bunt, Gary (2003) *Islam in the Digital Age: E-jihad, Online Fatwas and Cyber Islamic Enviroments*. London: Pluto Press.

Calder, Norman (1982) "Khums in Imami Shia jurisprudence, from the tenth to the sixteenth centur A.D. I *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, Vol. 45, No. 1, ss. 39-47.

Cato, Johan (2012) *När islam blev svenskt. Föreställningar om islam och muslimer i svensk offentlig politik 1975-2010*. Lund: Lunds universitet.

Cato, Johan och Otterbeck, Jonas (2011) Aktivt medborgarskap bland muslimer. I Pieter Bevelander, Christian Fernandez och Anders Hellström (red) *Vägar till medborgarskap*. Lund: Arkiv förlag, ss. 71-86.

Chelkowski, Peter S. (2013) Taziya. I *Enzylopedia of Islam*, Second edition.

##PAGE=45##

Brill Online, 2013.

Fazlhashemi, Mohammad (2009) *Vems islam. De kontrastrika muslimerna*. Stockholm: Nordstedts.

Fazlhashemi, Mohammad (2011) Shiitisk politisk idétradition. I Göran Larsson och Sussane Olsson (Red.) *Islam och Politik*. Lund: Studentlitteratur, ss. 65-92.

Flaskerud, Ingvild (2012) *Visualizing belief and piety in iranian Shiism*. London: Continuum.

Gleave, Robert (2007) Conception of Authority in Iraqi Shiism: Baqir al-Hakim, Hairi and Sistani on Ijtihad, TAqlid and Mardjaiyaa i *Theory, Culture & Society*, Vol. 24, No. 2, ss. 59-78.

Halldén, Philip (2011) al-Zarqawis anti-shiitiska retorik. I Göran Larsson och Susanne Olsson (Red.) *Islam och Politik*. Lund: Studentlitteratur, ss. 45-63.

Halldén, Philip (2012) Jihad-salafitisk koranutläggning och tillämpning. Några exempel. I Jonas Otterbeck och Leif Stenberg (red.) *Islamologi. Studiet av en religion*. Stockholm: Carlssons, ss. 111-132.

Hjärpe, Jan och Sune Persson (2007) *Den islamiska republiken Iran*. I Rutger Lindahl (red.) *Utländska politiska system*. Stockholm: SNS Förlag (Tolfta upplagan), ss. 386-420.

Hylén, Torsten (2007) *Husayn, the Mediator: A structural analysis of the Karbala drama According to Abu Jafar Muhammad b. Jarir al-Tabari*. (d. 310/923). Uppsala: Uppsala universitet.

Islam – guide till föreningar. Göteborg: Göteborgs stad. Hämtad från www.islamguiden.com/ovrigt/islam_guide.pdf

Karlsson, Pia och Svanberg, Ingvar (1995) *Moskéer i Sverige. En religionsetnologisk studie i intolerans och administrativ vanmakt*. Uppsala: Svenska kyrkan (Tro & Tanke 1995:7).

Karlsson Minganti, Pia (2007) *Muslima. Islamisk väckelse och unga muslimska kvinnor förhandlingar om genus i det samtida Sverige*. Stockholm: Carlssons.

Larsson, Göran (2011) >> Vänd nu ditt ansikte mot den heliga Moskén<<. I Susanne Olsson och Simon Sorgenfrei (Red.) *Perspektiv på islam. En vändbok*

till Christer Hedin. Stockholm: Dialogos, ss. 131-136.

Litvak, Meir (2011) *The Sunna and Shia history division and ecumenism in the Muslim Middle East*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Lindmark, Ulla (1984) Muslimska ugandier i Trollhättan. En studie av islams betydelse vid mötet mellan invandrare och det svenska samhället. I *Nord-Nytt. nordisk tidsskrift för folkelivsforskning*, Nr 20, ss. 15-27.

##PAGE=46##

Lönnaeus, Olle (2010) Frågor och svar om valet i Irak. I *Syd-svenskan* 2010-03-26.

Milani, Mohsen M. (1992) The transformation of the Velayat-e-faqih institution: From Khomeini to Khamenei. I *The Muslim World*, Vol. LXXXII, No. 3-4, ss. 175-190.

Momen, Moojan (1985). *An introduction to Shi'i Islam: the history and doctrines of Twelver Shi'ism*. New Haven: Yale University Press.

Moss, Dana (2008) Imam Hussayn is Love: Individualization of Shia Practices in Britain. I *ISIM Review*, No. 22 (Autumn 2008) ss. 44-45.

Nanji, Azim A. (1995) Aga Khan. I John L. Esposito (red.) *The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World*, Vol. 1. Oxford: Oxford University Press, ss. 44-45.

Olsson, Tord, Özdalga, Elisabeth & Raudvere, Catharina (red.) (1998). *Alevi identity: cultural, religious and social perspectives*, November 25-27, 1996. Richmond: Curzon.

Pedersen, Marianne Holm (2012) Shia-Muslimske ritualer blandt irakiske kvinder i København. I *Din: Tidskrift for religion og kultur*, Nr 1, ss. 66-90.

Peterson, Daniel C. (1995) The Sistani factor. I *Journal of Democracy*, Vol. 16, No. 3, ss. 50-53.

Rahimi, Babak (2012) Democratic authority, public Islam, and Shii jurisprudence in Iran and Iraq: Hussain Ali Montazeri and Ali Sistan. I *International Political Science Review*, Vol. 33, No. 193, ss. 193-208.

Rippin, Andrew (2012) *Muslims, their religious beliefs and practices*. London & New York: Routledge.

Roy, Oliver (2004) *Globalised Islam: The Search for a New Ummah*. London: Hurst & Company.

##PAGE=47##

Sachedina, Abdulaziz (1995) Khojas. I John L. Esposito (red.) *The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World*, Vol. 2. Oxford: Oxford University Press ss 423-427.

Skovgaard-Petersen, Jacob (1992) Telegrafan og nymånen: syriske og egyptiske fataer om en vestlig opfindelse, *Chaos. Dansk-norsk tidsskrift for religionshistoriske studier*, no. 17, ss. 57-75.

Sorgenfrei, Simon (2009) Iftar hos familjen al-Baghdadi. I Jenny Berglund och Simon Sorgenfrei (red.) *Ramadan – en svensk tradition*. Lund: Arcus, ss. 152-163.

Soueid, Mahmoud (1995) Islamic Unity and Political Change. Interview with Shaykh Muhammad Hussayn Fadlallah. I *Journal of Palestine Studies* XXV no 1, ss. 61-75.

Steinberg, Guido (2009) Jihadi-Salafism and the Shiis: Remarks about the Intellectual Roots of anti-Shiism. I Roel Meijer (Ed.) *Global Salafism: Islams New Religious Movement*. London: Hurst & Company, ss. 107-125.

Stjernholm, Simon (2011) Politisk Sufism I England. I Göran Larsson och Sussanne Olsson (Red.) *Islam och Politik*. Lund: Studentlitteratur, ss. 29-44.

Sunier, Thijl (2009) *Beyond the Domestication of Islam: A Reflection of Research on Islam in the European Societies*. Amsterdam: Vrije Universiteit.

Svahn, Clas (2010) 36.000 irakier röstade I Sverige *DN* 2010-03-07.

Thurfjell, David (1999) Shia. I Ingvar Svanberg and David Westerlund (eds.), *Blågul Islam? Muslimer i Sverige*, Religionshistoriska forskningsrapporter från Uppsala, nr 13. Nora: Nya Doxa, ss. 33-51.

Thurfjell, David (2008) Shiitisk islam. I Ingvar Svanberg and David Westerlund (red) *Religioner i Sverige*. Stockholm Dialogos, ss. 242-244.

Thurfjell, David (2008) Daudi Bohri islam. I Ingvar Svanberg and David Westerlund (red)
Religioner i Sverige. Stockholm: Dialogos, ss. 246-247.

Veccia Vaglieri, L. (2013) Fadak. I *Encyclopaedia of Islam*, Second Edition. Brill Online,
2013.

Westerlund, David (red.) (2001). *Levande Sufism*. Nora: Nya Doxa.

Westin, Charles (1990) *Encounters: The Uganda Asians in Sweden*. Stockholm: Stockholm.

##PAGE=48##

مصاحبه ها

Akan, Tahir, ordförande för Sveriges Muslimska Förbund/coordinator för den muslimska
andligavården I Stockholm, 2013-05-23 (Intervjuare: Göran Larsson)

Govani, Hassanain, ordförande al-Hadi, Märsta, 2013-04-23 (Intervjuare: David Thurfjell)

Hakim Ullahi, Shaykh, imam Imam Ali moskén i Jakobsberg, 2013-04-22 (Intervjuare: David
Thurfjell)

##PAGE=49##

Hameed, Aqeel, administrationschef Svenska islamiska unionen. Jakobsberg, 2013-04-22
(Intervjuare: David Thurfjell)

Hussein, Zakir, sekreterare ISS, Jakobsberg, 2013-04-22 (Intervjuare: David Thurfjell)

Ibrahim, Haider, ordförande ISS, Stockholm, 2013-04-25 (Intervjuare: David Thurfjell)

Razi Master, Safdar (imam) och Sameer Panjwani (styrelseledamot), Trollhättan, 2013-06-09
(Intervjuare: Göran Larsson)

Tahsin, Omran och Yazin Tahsin, Al-Walaa förening, Göteborg 2011-04-23 (Intervjuare:
Göran Larsson)